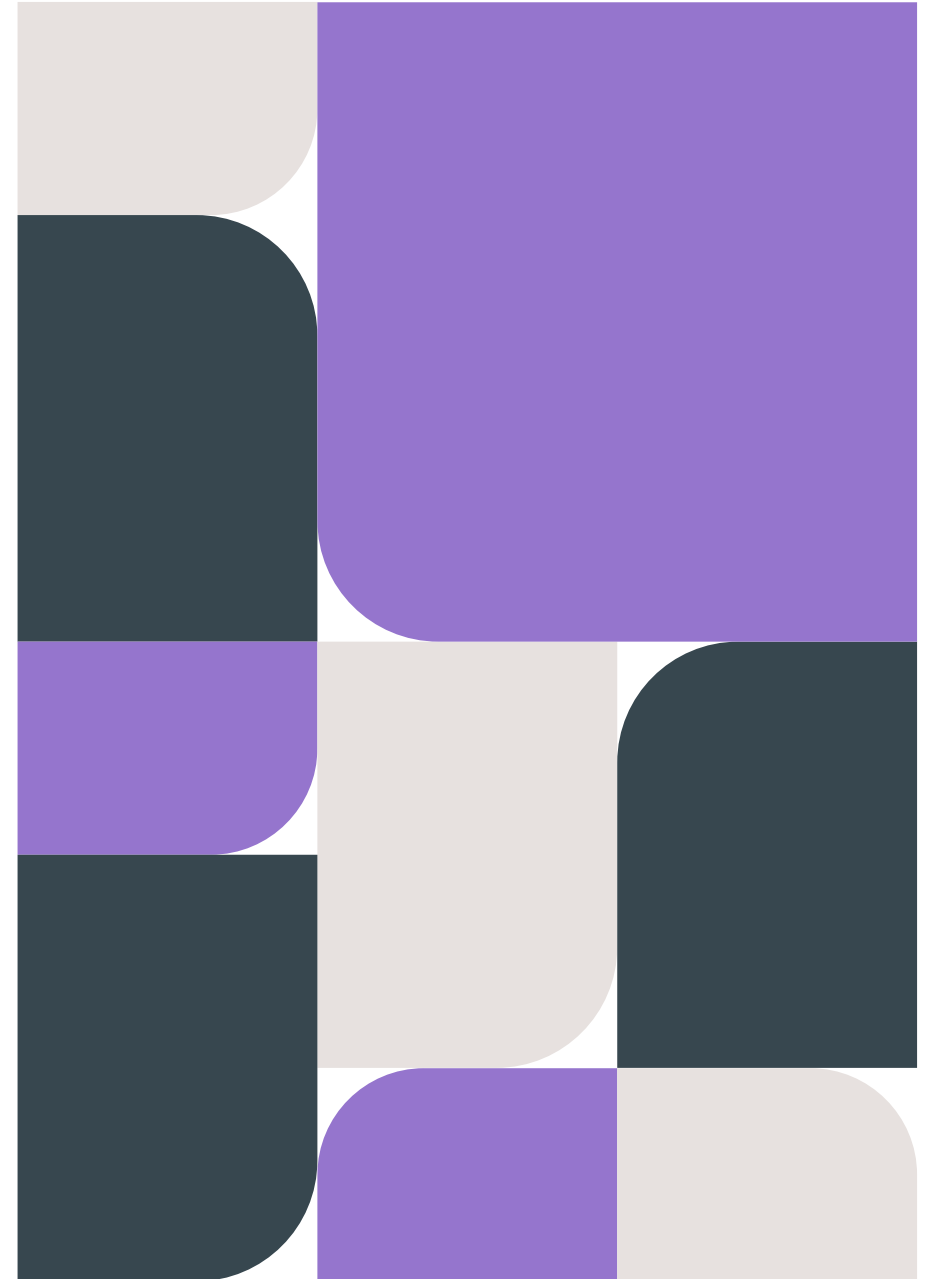

Välkomna på hållbarhetssträff!

6-7 maj 2026

Dagens agenda

- Hej och välkomna
- Uppföljning 2025
 - Paus och fika
- Hållbarhetsstrategin
 - Lunch
- Insiktsövning, prova på rullstol och synnedläggelse m.m
- Hållbarhetsmålen (inkl fika och gruppövning)
- Återsamling

HÅLLBARHET

- FÖR VARJE MÄNNISKA OCH FÖR VÅR PLANET

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

Vision Det goda livet

Regional utvecklingsstrategi

Regionalt trafikförsörjningsprogram

Kulturstrategi

Strategi för omställning av hälso- och sjukvården

Aktuella regionala styrdokument

HÅLLBARHET I VGR-ORGANISATIONEN

Region-
styrelsen

Regiondirektör

Hållbarhets-
utskottet

Hållbarhets-
avdelningen

Beredningen
för mänskliga
rättigheter

Samordningsgrupp för VGR:s hållbarhetsarbete

- NU-sjukvården
- Södra Älvsborgs Sjukhus
- Skaraborgs Sjukhus
- Sjukhusen i Väster
- Sahlgrenska Universitetssjukhuset
- Rehabilitering & Hälsa
- Närhälsan
- Regionhälsan
- Folktandvården
- Hälsan och Stressmedicin
- Fastighet, stöd och service
- Försörjningsförvaltningen
- Koncernkontoret VEI

Översynsprocessen

2024

2025

2026

Här är vi nu!

Fas 1
Planering och mobilisering

Fas 2
Analysfas

Fas 3
Framtagande av remissförslag

Remiss-period

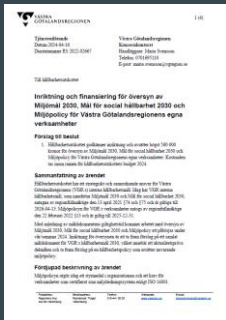
okt-dec

Fas 4
Framtagande av slutgiltigt förslag

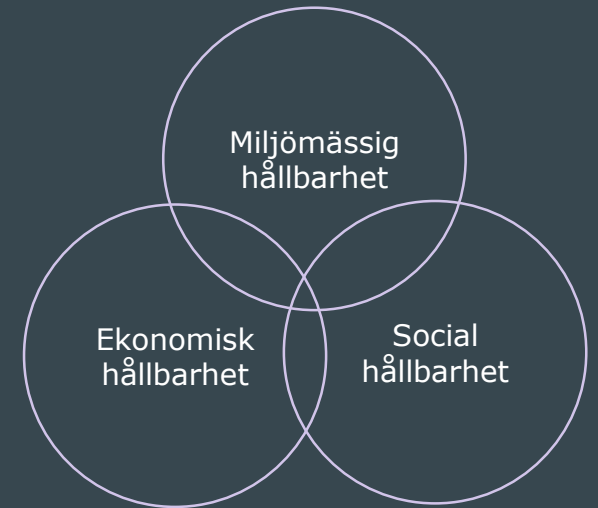
HU
1 april

RS
28 april

RF
26 maj

Översyn av Mål för social hållbarhet 2030 och Miljömål 2030 till Hållbarhetsmål 2030

Förslag på Hållbarhetsmål 2030

Ansvarsfull styrning

Styrning och ledning, Hållbar arbetsgivare, Säkerhet och civil beredskap, Hållbar digitalisering, Hållbar finansiell verksamhet, Hållbara investeringar, Hållbara upphandlingar och inköp

Hälsa och
välbefinnande

Jämlikhet och
lika rättigheter

Tillit, trygghet
och delaktighet

Hållbarhet

– för varje människa och
för vår planet

Resurseffektivt
och giftfritt

Låg
klimatpåverkan

Främjad biologisk
mångfald

Hållbarhet är integrerat i VGR:s budget och uppföljning

Mål:

Ökad måluppfyllelse för Västra Götalandsregionens hållbarhetsmål

Fokusområde:

Öka Västra Götalandsregionens positiva påverkan på god hälsa, jämlikhet och delaktighet enligt Mål för social hållbarhet 2030

Fokusområde:

Minska Västra Götalandsregionens miljö- och klimatpåverkan enligt Miljömål 2030

LÄNKAR:

[Västra Götalandsregionens Årsredovisning 2025](#)

[Budget 2025 Västra Götalandsregionen](#)

Uppföljning av Västra Götalandsregionens hållbarhetsmål 2025

Var hittar du uppföljningen och ditt verksamhetsresultat?

Styrande dokument

Stöd och tjänster

Min anställning

Nyheter

Kontakt och organisation

[Startsida](#) / [Stöd och tjänster](#) / [Övergripande ämnen](#) / [Hållbarhet i VGR](#) / Hållbarhetsrapport

Hållbarhetsrapport

Uppföljningen av hållbarhetsarbetet för 2025 visar på resultat som går i rätt riktning för att nå VGR:s hållbarhetsmål 2030 men visar samtidigt att flera utmaningar kvarstår för att nå en förflyttning mot uppsatta mål.

Avgörande för utvecklingen mot ett hållbart VGR är det uthålliga arbetet och engagemanget som finns i våra förvaltningar och bolag tillsammans med integrering av hållbarhet i styrning och ledning.

- [Uppföljning VGR:s hållbarhetsmål 2025 \(pdf\)](#)
- [Informationsmaterial, hållbarhetsrapport \(ppt\)](#)

Power BI Report Server Home > Självbetjäning > VGR > Miljömål 2030 Search

Favorites **Browse**

Power BI Reports (6)

Kemikalier

Matsvinn

Möbelkollen 2025

Priolistan

Textilsvinn

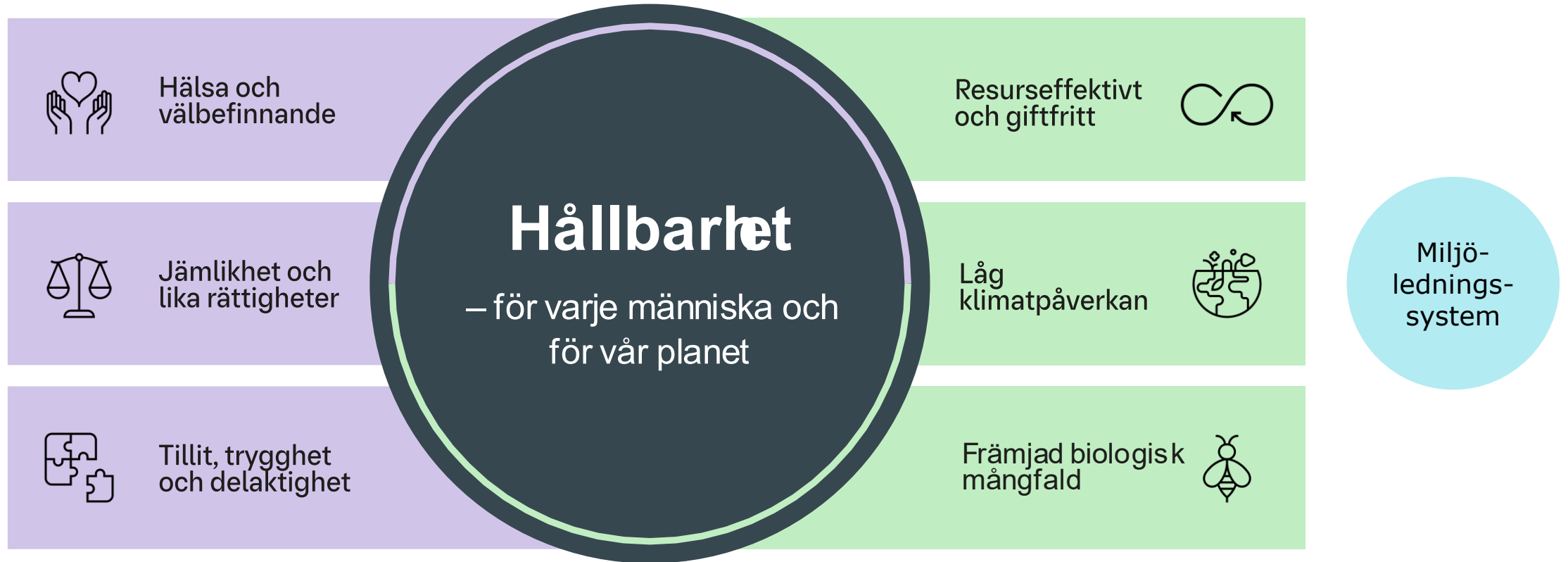
Tjänsteresor_VGR

Resources (2)

Återvinn IT Statistik 2024.pdf

Återvinn IT statistik 2025.pdf

VGR:s hållbarhetsmål

Vi arbetar för barnets rättigheter

- 25 prövningar och analyser av barnets bästa har genomförts (12 fler än förra året)
- 64 procent av VGR:s förvaltningar och bolag har barnrättsombud
- 100 procent av verksamheterna med kulturinriktning arbetar med att främja jämlikt erbjudande av kultur för barn och unga

Hälsa och välbefinnande

Vi främjar hälsa och förebygger sjukdom

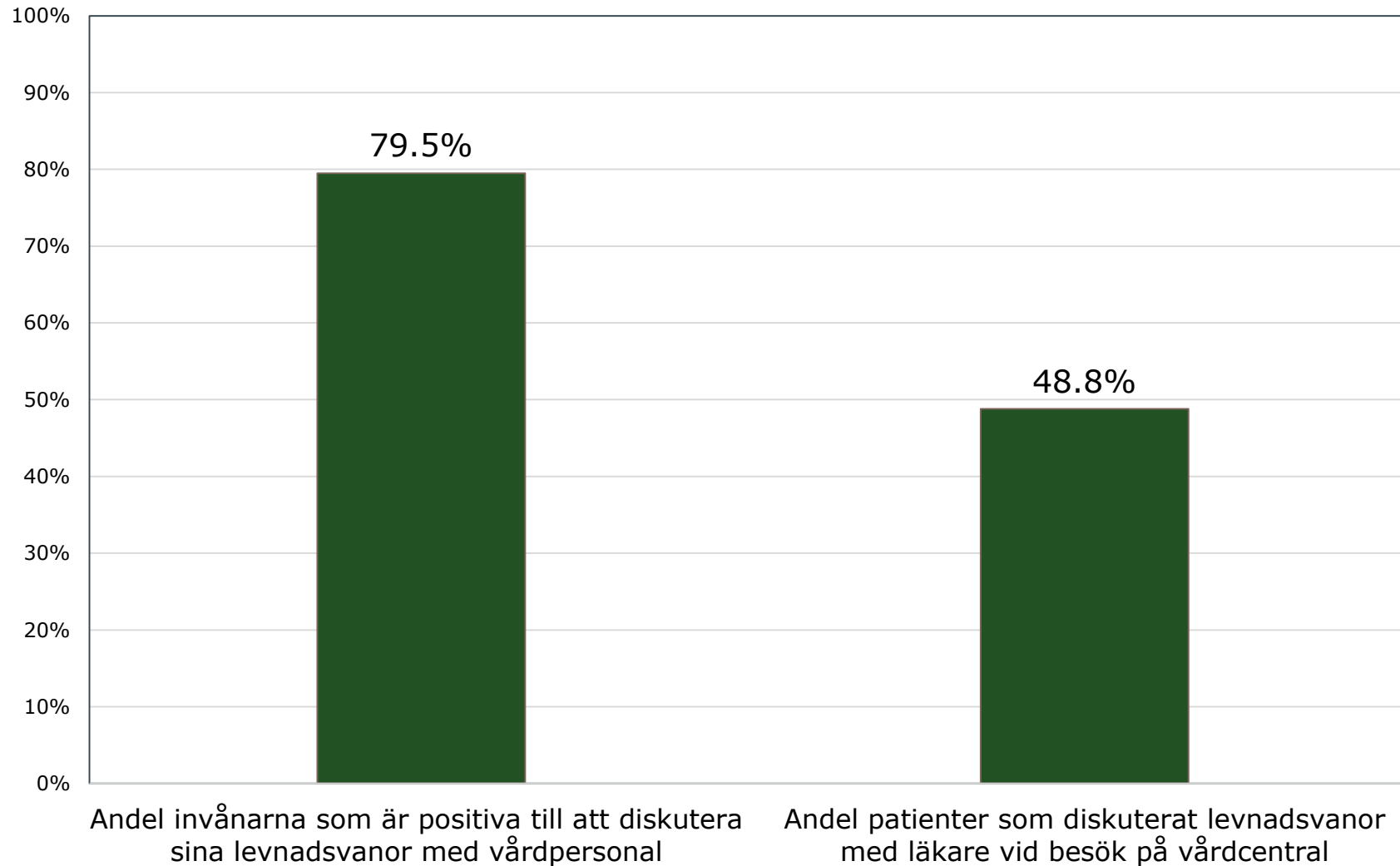
90 % av VGR:s förvaltningar och bolag arbetar helt eller delvis utifrån Socialstyrelsens nationella riktlinjer för prevention vid ohälsosamma levnadsvanor

Centrum för fysisk aktivitet har tagit fram ett nytt digitalt stödprogram för fysisk aktivitet på recept (FaR).

Levnadsvanor: inställning och faktisk dialog i vården (år 2025)

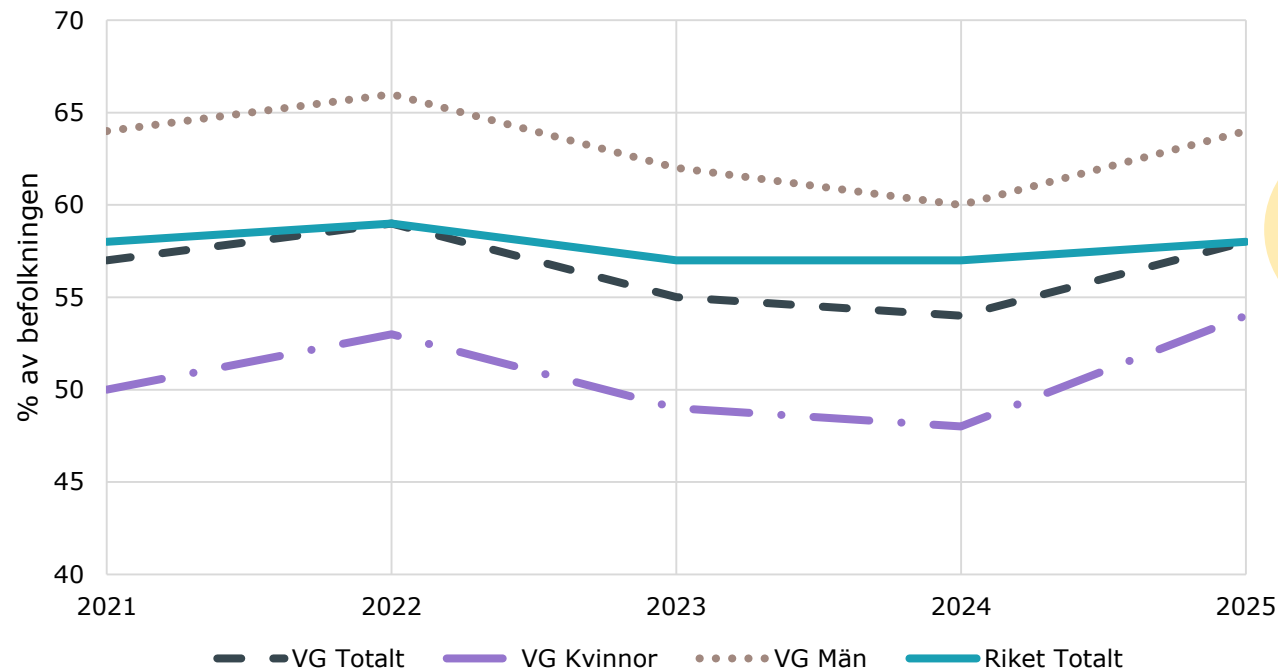

Vi ska erbjuda vård på lika villkor

Andel som uppfattar att vård ges på lika villkor.

Att det är behovet av vård som avgör, inte något annat som ålder, kön, födelseland eller dylikt.

58%
Kv. 54%
M. 64%

Exempel på insatser:

- Utvecklingsprojekt hälsolitteracitet
- Bildstod.se
- Modellkoncept jämställdhet
- Tillgänglighetsdatabasen och åtgärdande av tillgänglighetshinder i lokaler

Vi utvecklar tillgänglig och inkluderande information

- 73 procent av VGR:s webbplatser är tillgänglighetsgodkända
- Regionövergripande uppdrag om att säkerställa samordnad tillgänglig, begriplig och inkluderande information till invånarna

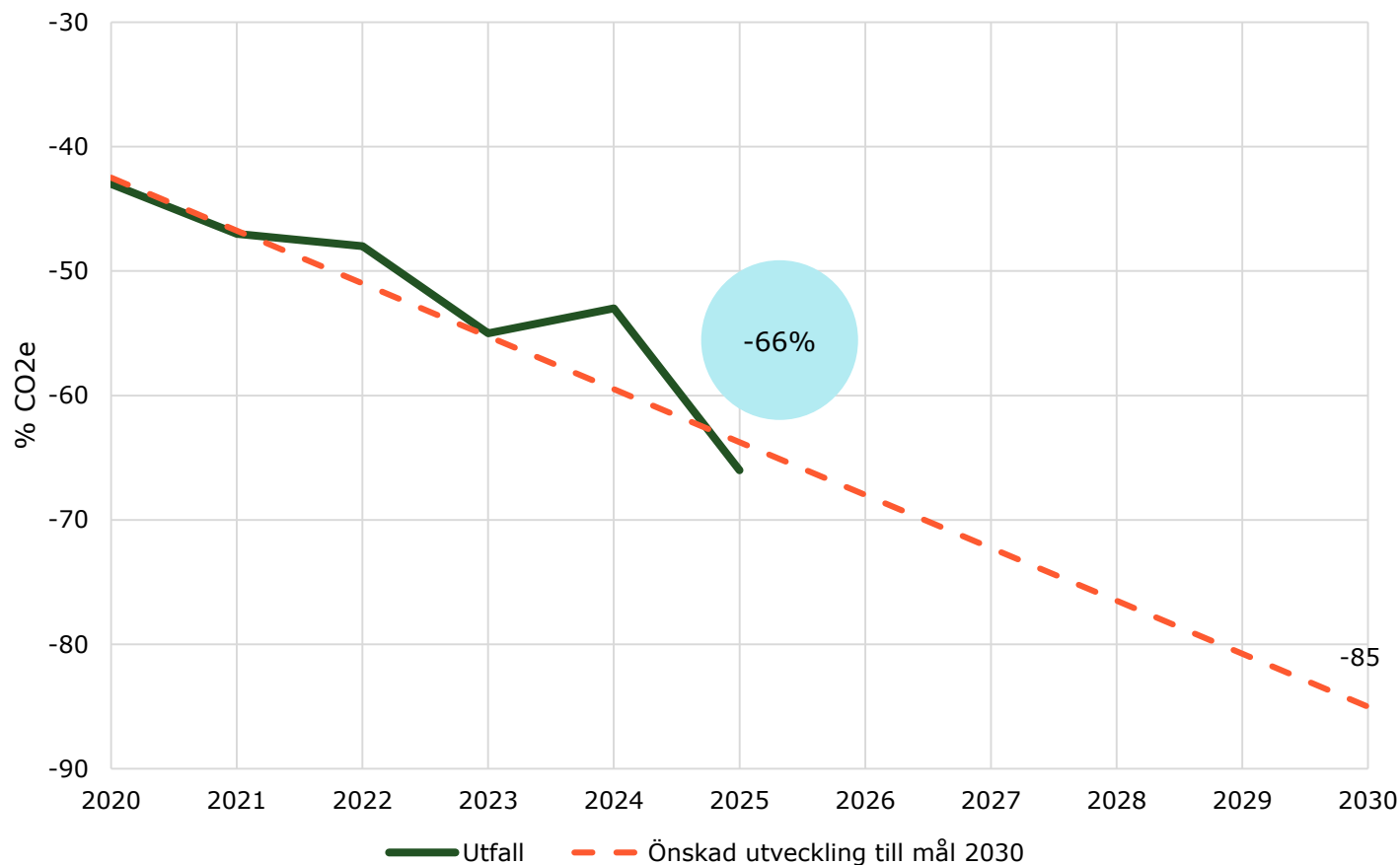

Alla människor ska kunna kommunicera med offentliga verksamheter och ta del av dess information och tjänster på lika villkor

Låg klimatpåverkan

Vi minskar våra direkta utsläpp

Mål 2030:

Minskning med 85% jämfört med 2006/2010

- Kollektivtrafik står för 68% av de direkta utsläppen
- El, värme och kyla står för 22%

Låg klimatpåverkan

Vi ställer om till fossilfria transporter

91 % av VGR:s transporter är fossilfria

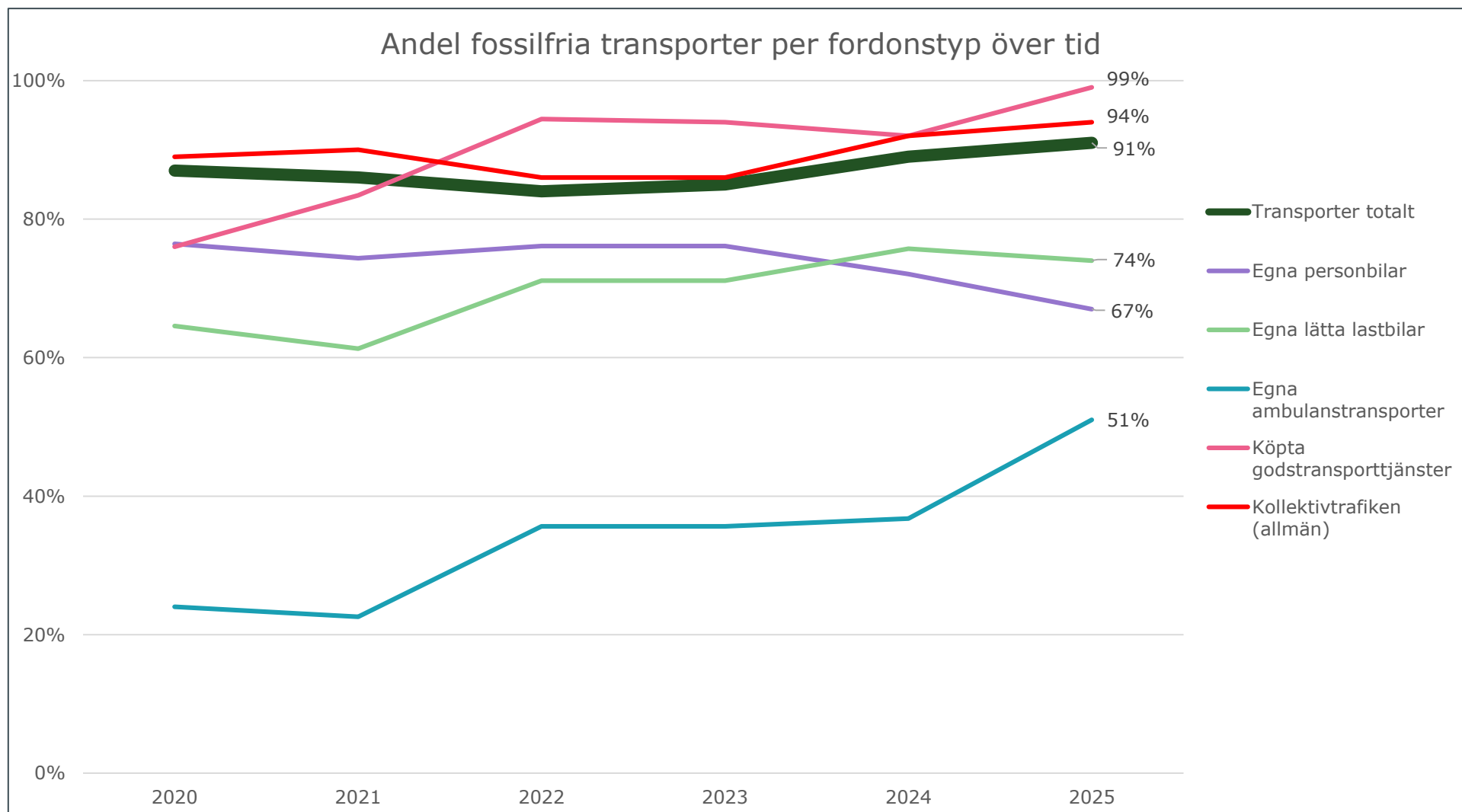
Exempel på satsningar

- Elektrifierad kollektivtrafik
- Eldrivna personbilar
- Elektrifiering av tunga lastbilar
- Laddinfrastruktur
- Fossilfria drivmedel för ambulans transporter

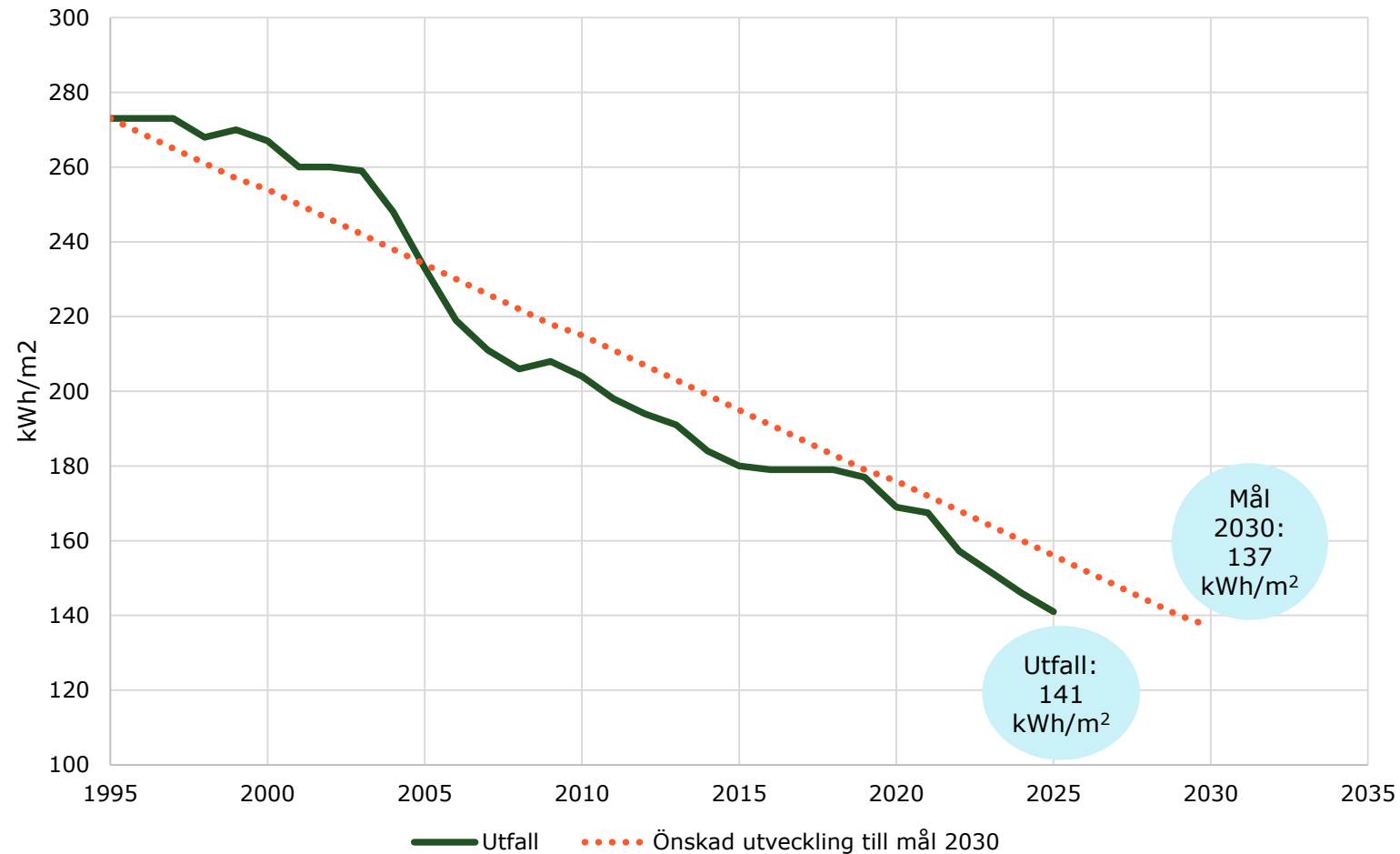

Låg klimatpåverkan

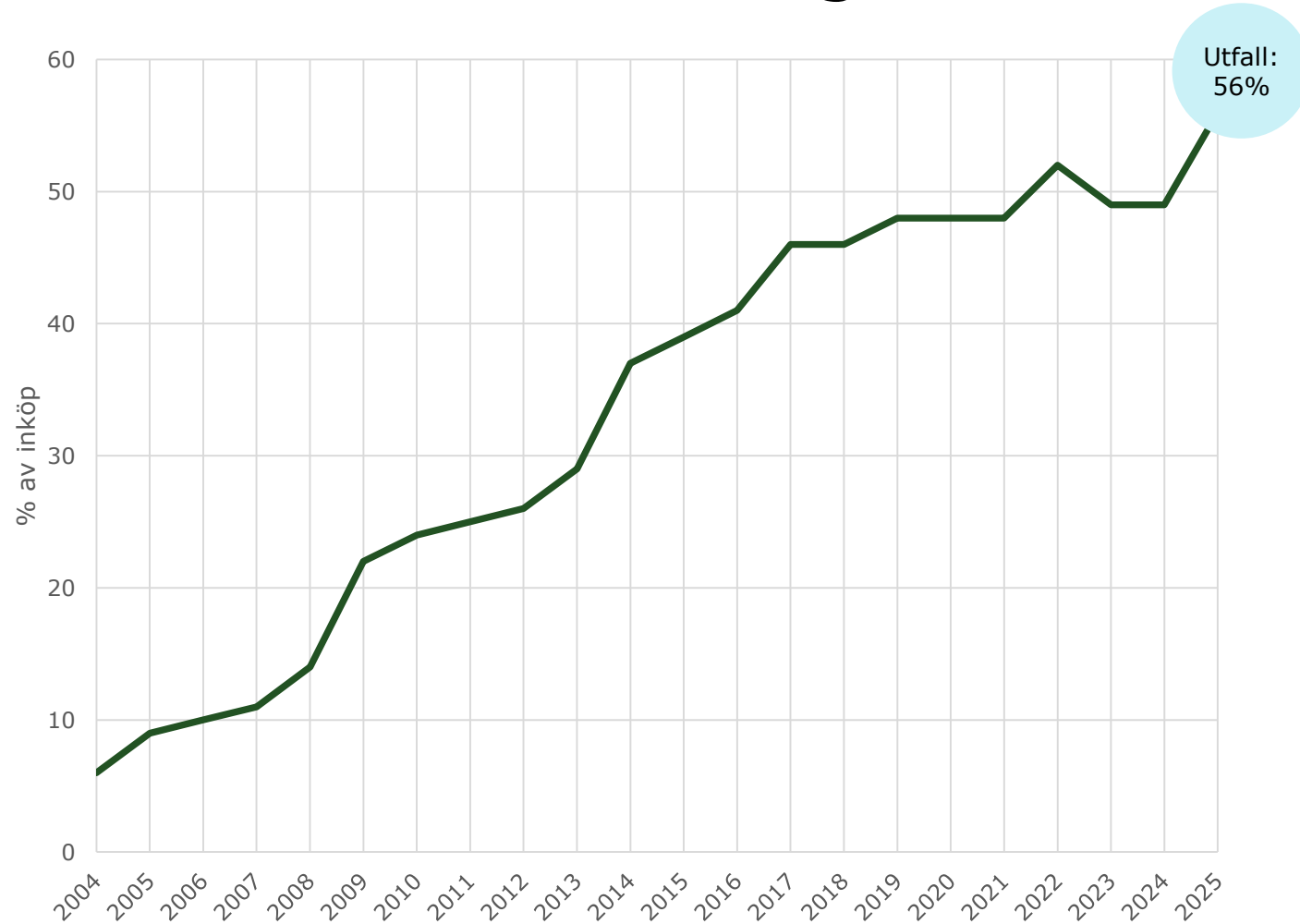
Vi fortsätter minska energianvändningen

Energianvändning i VGR:s fastighetsbestånd

Vi ska öka andelen ekologiska livsmedel

Exempel på insats:

Finansiering av merkostnad för ekologiska livsmedel

Vad går bra?

Samtliga
förvaltningar och
bolag är nu
miljöcertifierade
respektive
miljödiplomerade

Social hållbarhet

- **Barnrättsarbetet stärks**
Antalet prövningar och analyser av barnets bästa har nästan fördubblats (från 13 till 25), vilket pekar i riktning av ökad faktisk efterlevnad av barnkonventionen.
- **Ett mer jämlikt kulturutbud för barn och unga**
100 % av kulturförvaltningarna arbetar systematiskt med jämlikt kulturutbud.
- **Fler insatser mot ofrivillig ensamhet**
Andelen förvaltningar som genomfört insatser har ökat till 32 %, en tydlig förbättring jämfört med basåret (2022, 13 %). Kan dock bli ännu bättre!
- **Systematiskt suicidpreventivt arbete ökar**
80 % av hälso- och sjukvårdsförvaltningarna arbetar systematiskt med suicidrisk.
- **Upplevd jämlikhet i vården förbättras**
Andelen invånare som upplever att vård ges på lika villkor har ökat till 58 % och ligger nu på samma nivå som riksgenomsnittet. Könsskillnaderna har minskat men är fortfarande stora. Kvinnor upplever i betydligt mindre utsträckning än män att vård ges på lika villkor.

Miljö

- **Energianvändningen i egna lokaler minskar**
2025-målet är uppnått och energianvändningen fortsätter minska – ett tydligt kvitto på långsiktigt och strukturerat arbete.
- **Vi bygger ut solelen**
Installerad solelproduktion uppgår till 5,8 GWh och 2025-målet har uppnåtts.
- **Direkta växthusgasutsläpp minskar**
Minskning med 66 % jämfört med basåren, tack vare bland annat kollektivtrafikens omställning och energieffektivisering. Fortsatt minskning kräver hög takt varje år (ca 5 procentenheter årligen).
- **Sett till totalen ökar fossilfria transporter i organisationen**
Totalt är 91 % av transporterna fossilfria, med särskilt stark utveckling inom kollektivtrafiken (94 %). Vissa andra delar släpar efter.
- **Andelen ekologiska livsmedel ökar**
Andelen ekologiska livsmedel är 56 %, vilket överträffar målet för 2025 och bidrar till biologisk mångfald och hållbara livsmedelssystem.

Vad går mindre bra?

Social hållbarhet

- **Förebyggande och hälsofrämjande insatser för äldre minskar**
Andelen förvaltningar som arbetar *helt* systematiskt har sjunkit – något att vara uppmärksam på i relation till en åldrande befolkning.
- **Arbetet med ohälsosamma levnadsvanor behöver stärkas ytterligare**
Färre uppger att de arbetar *helt* systematiskt enligt Socialstyrelsens riktlinjer – utvecklingen går åt fel håll trots stora hälsovinster här.
- **Arbetet mot diskriminering tappar fart**
En mindre andel förvaltningar och bolag arbetar systematiskt med aktiva åtgärder mot diskriminering enligt diskrimineringslagen.
- **Tillgängligheten på VGR:s webbplatser är fortfarande otillräcklig**
Trots förbättring från 2024-2025 ligger nivån (73 %) under både lagkrav och jämförelsevärde (2022).

Miljö

- **Återbruk i byggprojekt minskar**
Andelen projekt över 10 mnkr som använder återbrukade produkter har sjunkit mellan åren 2024-2025.
- **Förbrukningsprodukter minskar för långsamt**
Minskningen har bromsat in, framför allt för undersökningshandskar – vi behöver öka takten för att nå 2030-målet.
- **Fossilfria transporter med personbilar ökar inte som önskat**
Endast 67 % av transportererna med personbilarna är fossilfria, betydligt under målet om 100 % till 2030.
- **Matsvinnet minskar – men alldeles för lite**
Minskning på 12 % är långt ifrån målet på 50 % till 2030.
- **Indirekta utsläpp (inköp och resursförbrukning) minskar för långsamt**
Scope 3-utsläpp utgör nästan 80 % av VGR:s totala klimatpåverkan och är ett viktigt fokusområde framåt.

Frågor, inspel eller tankar?

FunkUM

*Ungdomsmottagningens insatser för unga med
intellektuell funktionsnedsättning*

PRATA

*Vilka utmaningar finns i vardagen om du är
en tonåring med intellektuell
funktionsnedsättning?*

FunkUMs uppdrag

- Återkommande möta ungdomar på anpassat gymnasium i frågor som berör sexuell, reproduktiv och psykisk hälsa
- Ta emot samma skolklasser på studiebesök
- Samverka och samarbeta med skola och andra aktörer med liknande uppdrag

Medel från Hållbarhetsstrategin

- ♥ Utveckla FunkUMs metod så att den även passar för unga med svår och medelsvår intellektuell funktionsnedsättning.
- ♥ Planera, genomföra och skapa metod för gruppverksamhet/samtalsgrupp.
- ♥ Skapa ett nätverk av nyckelpersoner inom UM Göteborg och tillsammans ta fram rutiner för att underlätta för enskilda samtalskontakter.

VÅRA MEDARBETARE

Mio

Charlie

*Det är vi som är
FunkUM!*

*Och det är vi
som gör det som
ingen annan vill
göra!*

Rollspiel

Rollspel som metod

- Charlie och Mio är vår upplevelsebaserade och interaktiva metod som bidrar till att skapa relationer, tillit och nyfikenhet
 - Med hjälp av dockorna kan vi på ett lekfullt sätt utforska känslor och komplexa ämnen
 - Genom berättade och teater främjar vi lärande om sexuell och psykisk hälsa och bidrar även till att utveckla ungdomarnas sociala kompetens och empatiska förmåga
-
-
-
-
-

Fler metoder

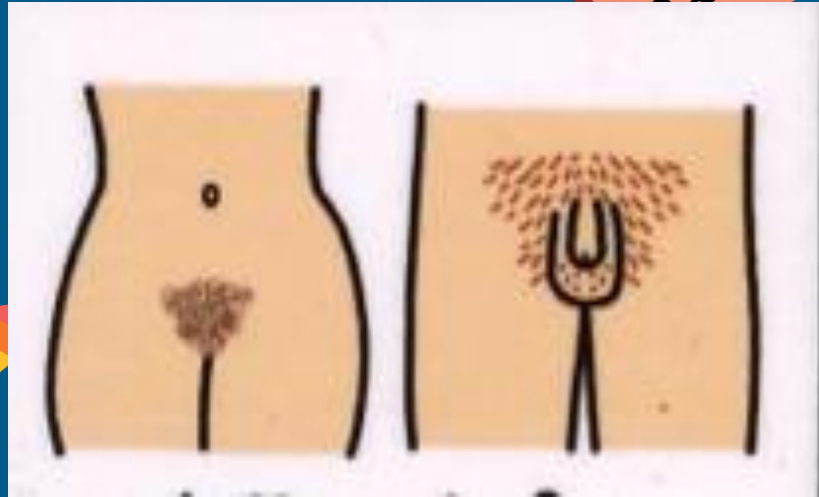

- Bildstöd
- Lagtävlingar
- Gissa grejen
- Värderingsövningar
- Fyra hörn
- Sant eller falskt
- Quiz
- Enklare tecken

 <p>känslor</p>	 <p>Kärlek</p>	 <p>relation</p>	 <p>att vara kär</p>
 <p>Ilska</p>	 <p>kroppen</p>	 <p>bröst</p>	 <p>smink</p>
 <p>kyss</p>	 <p>vänner</p>	 <p>mens</p>	 <p>samtycke</p>
 <p>Killar</p>	 <p>tjejer</p>	 <p>bäbisar</p>	

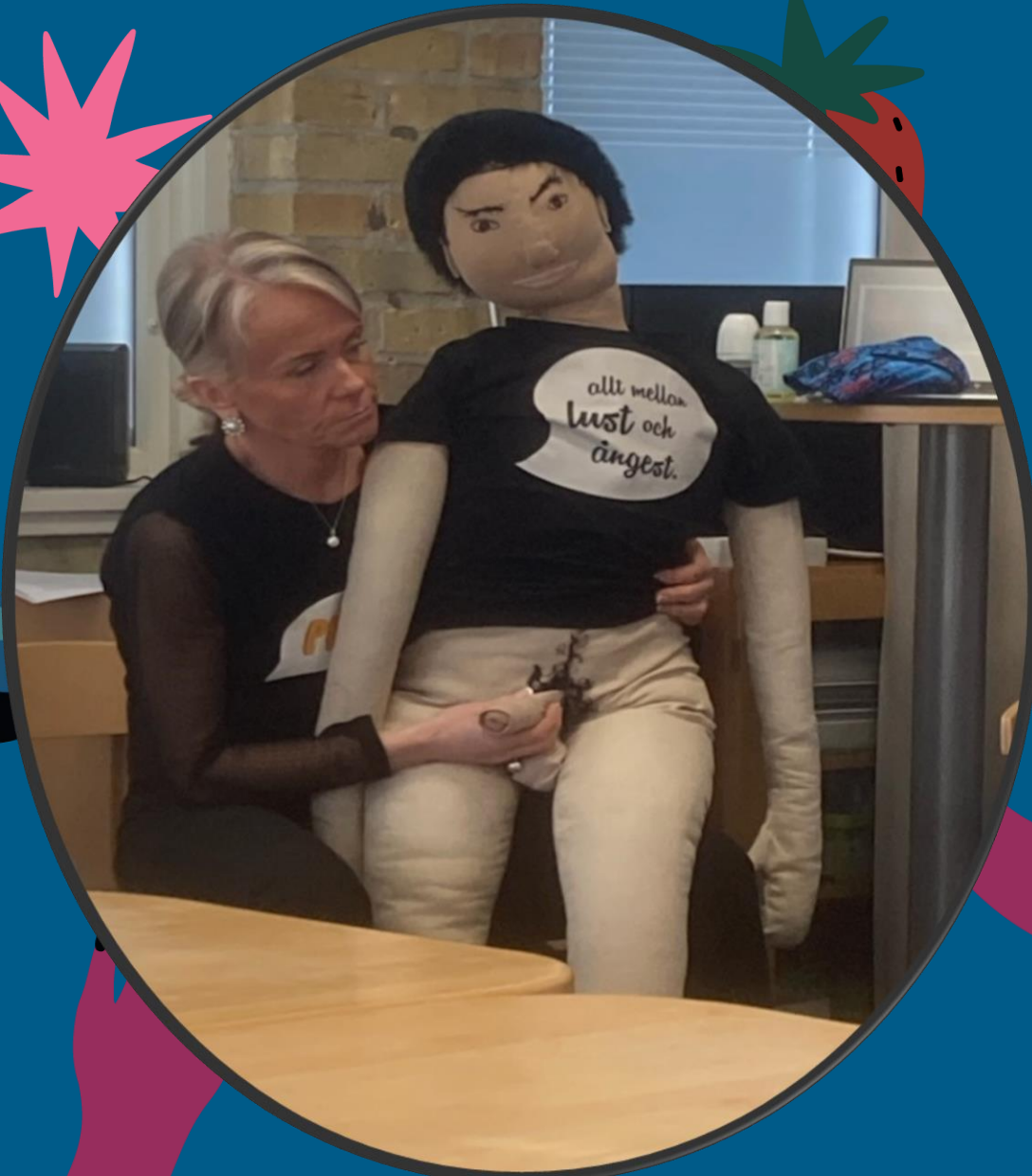

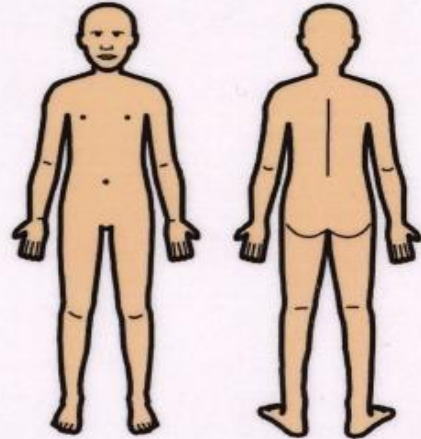
Tack för att ni lyssnade!

Hör gärna av er om ni har ytterligare frågor:

Cecilia Fredin, kurator: cecilia.Fredin@vgregion.se

Johanna Rendmar, barnmorska: johanna.Rendmar@vgregion.se

MIN KROPP

hår under
armarna

könshår

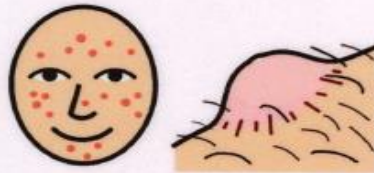
mens

hygien

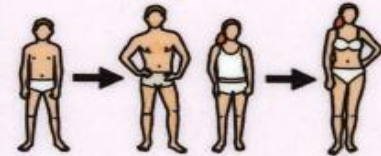
svett

finnar

duscha

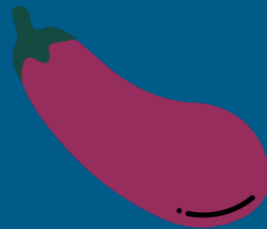
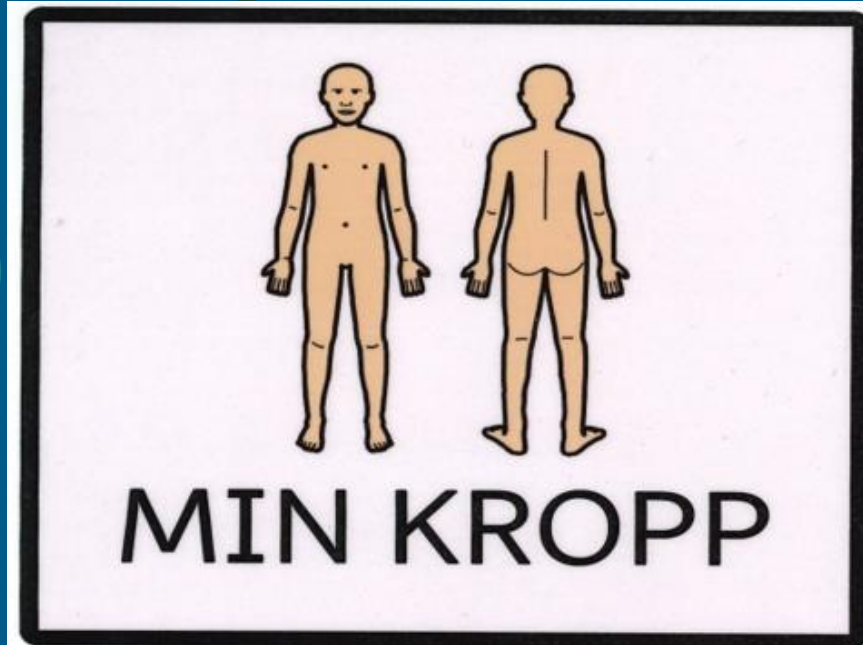

puberteten

 GLAD	 LYCKLIG	 VARM
 ARG	 SUR	 LEDSEN
 TRÖTT	 BESVIKEN	 NEDSTÄMD

Engångsartiklar på Sjukhusen i väster

(eller hur tusan hamnade jag här... 😊)

Hanna Hellström, Sjukhusen i väster

Syfte

att identifiera artiklar som kan bytas ut mot flergångsalternativ eller där arbetssätt kan förändras för att minska förbrukningen

Metod

ArtNr	Benämning (AL)	ArtNr2	Benämning (KS)
111207122	Transfusionsaggregat 180cm	111207106	Blandningsaggregat evercare 180cm m
111185328	Infusionsaggregat med luftning ochsäkerhetsstopp för luft	111185328	Infusionsaggregat med luftning ochsäkerhetsstopp för luft
104747365	Infusionsaggregat, till Pump Voluma	104902689	Slang till sprutpump, 200 cm, unive
104902689	Slang till sprutpump, 200 cm, unive	110911575	Infusionsaggregat till Pump B Braun Space Line 300cm
113366587	Andningsballong enpatients vuxen,med mask medium	111207122	Transfusionsaggregat 180cm
104606447	Andningsskydd med ventil FFP3	113366587	Andningsballong enpatients vuxen,med mask medium
114316631	Injektion temperatur sensor picco	104606439	Andningsskydd utan ventil FFP3
114316698	PICCO kat artär 4Fr 22cm	200018667	Andningsskydd FFP3 Vit skålförmad ventil
114316680	PICCO kat artär 5Fr 20cm	104606447	Andningsskydd med ventil FFP3
200003222	Vuxen dubbel uppvärmd andnings set för F&P 950 med AirSpiral & Evaq	200003222	Vuxen dubbel uppvärmd andnings set för F&P 950 med AirSpiral & Evaq
200013346	Binda elastisk kräpp 10cmx 1,6m osträckt	114316680	PICCO kat artär 5Fr 20cm
200000183	Binda elastisk självhäft 6cmx20m LFBlå	114316664	PiCCO tryckset
200000333	Binda elastisk kraftig 8cmx4m	200012171	Tubbandage Danafast DS Bamboo >8cmx 10m blå bambu
200000335	Binda elastisk kraftig 12 cmx4m	200012172	Tubbandage Danafast DS Bamboo >12cmx 10m gul bambu
200000697	Fixeringsbinda evercare Selefi 8cmx4m 100% polyester	200007493	COMPRILAN 10CM X 2,6M/5M (10)
200000688	Stödbinda 12cmx4m bomullevercare Ideal	200007492	COMPRILAN 8CM X 2,6M/5M (10)
200012170	Tubbandage Danafast DS Bamboo >5,5cm x 10m grön bambu	200000332	Binda elastisk kraftig 6cmx4m
200012171	Tubbandage Danafast DS Bamboo >8cmx 10m blå bambu	200000333	Binda elastisk kraftig 8cmx4m
200012172	Tubbandage Danafast DS Bamboo >12cmx 10m gul bambu	200000334	Binda elastisk kraftig 10cmx4m
114322514	Thoraxkateter troakar spetsig Ch 1625cm	200000183	Binda elastisk självhäft 6cmx20m LFBlå
114322407	Thoraxkateter troakar spetsig Ch 2042cm	200022213	Venprovtagningsset m hållare och stickskydd, 0,6x19mm, slang 190mm
114322415	Thoraxkateter troakar spetsig Ch 2842cm	200018672	Probeskydd 15x122cm transparent m.gel

Statistik över engångsartiklar i MIV från Power BI skickas ut i excelformat till deltagande vårdenheter (Kir/ort, AnOpIVA, Medicin, Akutsjukvård, Barn och Unga)

Liknande vårdenheter finns i samma excelblad men på olika flikar

Förrådsansvariga tillsammans med övriga kunniga diskuterar listan utefter kriterier på nästa slide:

Frågor som diskuteras

- Vilka produkter skulle kunna bytas ut mot flergångsalternativ?
- Finns det arbetsmiljöaspekter kopplade till artiklarna?
- Går det att minska förbrukningen genom ändrat arbetssätt?
- Används rätt produkter, eller finns bättre alternativ eller metoder?
- Behövs så många olika varianter av samma artikel?
- Är kvaliteten på produkterna ändamålsenlig?
- Hanteras avfallet korrekt?
- Övriga reflektioner och förbättringsförslag.

Metod forts

- Verksamhetsövergripande möten arrangeras där resultat av listdiskussioner går igenom (dvs exempelvis alla OP på samma möte)
- Expertgrupp kallas in vid behov där prioritering kring vilka som ska få ekonomiskt bidrag för inköp av flergångsartiklar (största möjliga hållbarhetsvinst, arbetsmiljö, sterilens möjligheter, etc.)

- FIRA
- Sprida vidare goda exempel

Insiktsövning

INSTRUKTION

- 1.Skriv ditt förnamn med versaler i det övre högra hörnet.
- 2.Skriv ordet "INTRUKTON" längst upp på sidan och ringa in ordet.
- 3.Rita en liten cirkel inuti en kvadrat i det nedre vänstra hörnet.
- 4.Om du tycker denna övning verkar tråkig, ställ dig upp och sätt dig igen, annars hoppa över detta steg.
- 5.Skriv ner dagens datum, men med siffrorna i omvänd ordning (t.ex. 2024-01-01 blir 10-10-4202).
- 6.Sjung första raden i "Blinka lilla stjärna" högt.
- 7.Skriv bokstaven "Q" tre gånger efter ditt namn.
- 8.Samtala med din bordsgranne om väder och vind

Reflektion

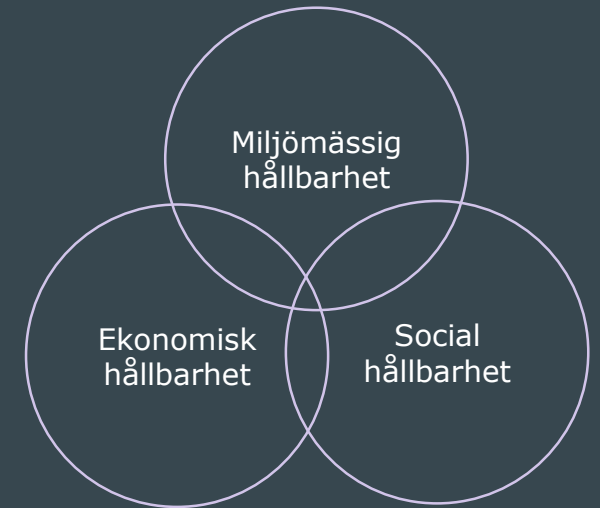

Översyn av Mål för social hållbarhet 2030, Miljömål 2030 och Miljöpolicy

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

Översyn av Mål för social hållbarhet 2030, Miljömål 2030

Översynsprocessen

2024

2025

2026

Fas 1
Planering och mobilisering

Fas 2
Analysfas

Fas 3
Framtagande av remissförslag

Remissperiod

Fas 4
Framtagande av slutgiltigt förslag

HU
1 april

Beslut
RS
RF

Här är vi nu!

okt-dec

Hållbarhetsmål

Innehåller samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling

För att harmonisera hållbarhetsarbetet med CSRD har dokumentet kompletterats med området ansvarsfull styrning.

Hållbarhetsmål 2030

Ansvarsfull styrning

Styrning och ledning, Hållbar arbetsgivare, Säkerhet och civil beredskap,
Hållbar digitalisering, Hållbar finansiell verksamhet, Hållbara investeringar, Hållbara upphandlingar och inköp

Hälsa och
välbefinnande

Jämlikhet och
lika rättigheter

Tillit, trygghet
och delaktighet

Hållbarhet

– för varje människa och
för vår planet

Resurseffektivt
och giftfritt

Låg
klimatpåverkan

Främjad biologisk
mångfald

Förslag till Hållbarhetsmål 2030

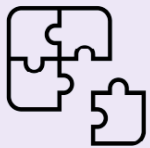
Hälsa och välbefinnande

- Barnets rättigheter tillgodoses
- Hälsöfrämjande och förebyggande verksamhet

Jämlikhet och lika rättigheter

- Jämlik och jämställd verksamhet fri från diskriminering
- Inkluderande och normmedveten information
- Fysiskt tillgängliga miljöer och lokaler

Tillit, trygghet och delaktighet

- Delaktighet och dialog med dem som berörs
- Frihet från våld, hot och kränkningar

Resurseffektivt och giftfritt

- Cirkulära produkt- och materialflöden
- Hållbar kemikalie- och läkemedelsanvändning

Låg klimatpåverkan

- Hållbara transporter och resor
- Klimat- och energieffektiv verksamhet
- Klimatanpassad verksamhet

Främjad biologisk mångfald

- Främjad biologisk mångfald vid markanvändning
- Hänsyn till biologisk mångfald vid val av produkter och tjänster

Hållbarhetsmål – social hållbarhet

- Delmål för social hållbarhet har minskat från 10 till sju.
- Medarbetarperspektivet fanns tidigare i flera delmål men har nu samlats i ansvarsfull styrning.
- Samtliga delmål för social hållbarhet har kompletterats med indikatorer och målvärde.

Hållbarhetsmål - miljö

- Delmål för miljö har minskat från 20 till sju.
- Mål för miljöledning till 2025 är uppfyllt och miljöledningsarbetet inkluderas nu i ansvarsfull styrning.
- Målet om att VGR ska ha netto-noll utsläpp av växthusgaser år 2045 ligger kvar men återfinns i texten under övergripande målet "Låg klimatpåverkan".
- Ett nytt delmål som tillkommit är "Klimatanpassad verksamhet". Det finns idag inga indikatorer knutna till delmålet. I remissversionen föreslogs indikatorn vattenförbrukning men då många remissinstanser reagerade på att det var en allt för snäv indikator så har den tagits bort. Uppföljning av klimatanpassad verksamhet kommer att utvecklas.

Hållbarhetsmål

Efter remissen:

- Har skrivningar i måldokumentet förtydligats gällande att uppföljning omfattar övergripande mål och delmål inklusive indikatorer och sker på regional nivå.
- Områden för uppföljning under Hållbar arbetsgivare har uppdaterats efter inkomna remissvar och dialog med förvaltningen för hälsan och stressmedicin.

Översyn av Miljöpolicy

Reviderad av regionfullmäktige, 2020-04-21, 913
Datum: 2020-04-21
OMRÅDE: 154 102310-12 10 0000-10 00

Miljöpolicy för Västra Götalandsregionens verksamheter

Miljöpolicy är antagen av Regionfullmäktige och gäller för Västra Götalandsregionens egna verksamheter.

I Miljöns 2030, därefter nummer RS 2020-07572, konkretiserar arbetet i mål och detalj som ska bidra till att uppfylla Västra Götalandsregionens miljöpolicy. Med tydliga mål och konkreta åtgärder kan vi tillsammans skapa ett gott liv – för oss och för kommande generationer.

Västra Götalandsregionens miljöpolicy

Allt arbete inom Västra Götalandsregionens samliga verksamheter ska vara hållbarlämmande och bidra till en hållbar utveckling, där nyttjandet av resurser och kretsloppsanpassning är vägledande.

Vi åtar oss att följa lagar och andra föreskrivande krav. Genom ständiga förbättringar förebygger och minskar vi den negativa miljöbelastningen som beror på vår verksamhet.

Vi ska vara föregångare i miljöarbetet, som ska bedrivas systematiskt och strukturerat.

Följande gäller för Västra Götalandsregionens verksamheter:
Hälsöförhållanden: Miljöförhållanden, klimatförhållanden

Finns till Hållbarhetspolicy

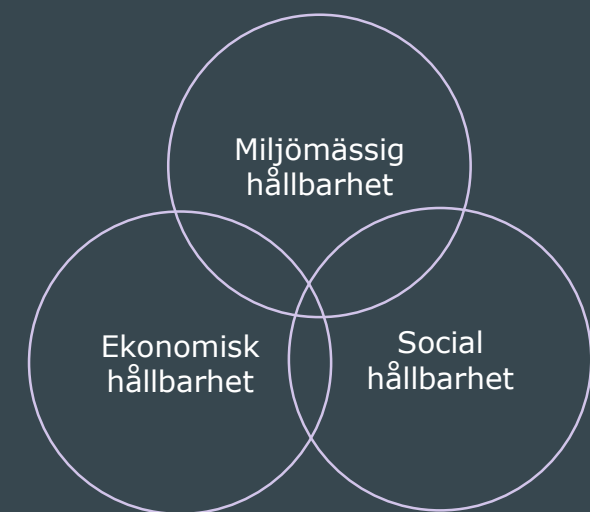

Hållbarhetspolicy

Västra Götalandsregionens (VGR:s) hållbarhetsarbete utgår från Vision Västra Götaland – Det goda livet som fastslår att svärande och kommande generationer ska tillföras goda ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden. Ett hållbart samhälle ska tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers behov. Alla beror på vettens på ett sätt som beaktar ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenser i ett längre tidsperspektiv.

VGR bidrar till genomförandet av visionen och de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 och ska vara föregångare för hållbarhet - för varje människa och för vår planet. VGR är en betydande aktör för utveckling av ett hållbart samhälle utifrån ansvar för hälsa- och sjukvård, utbildning, boende, arbetsmarknad, utbildning och regional utveckling.

VGR har en stor påverkan på och ska skydda människor och miljö. Verksamheterna ska bedrivas resurseffektivt och gagnar, med särskild hänsyn till klimatet och förnybara tekniska lösningar. VGR:s verksamheter ska främja hälsa och välbefinnande, säkerställa jämlikhet och lika möjligheter samt arbeta för tillit, trygghet och delaktighet. VGR ska vara en ansvarstullig organisation som tar hållbart arbetsgränsar, har god säkerhet och beredskap, beaktar hållbarhetsuppläggningar, säkerhet, arbetsmiljö och kapitalplaceringar samt samverkar horisontellt, internt och jävt.

Genom internt och externt samarbete, ständiga förbättringar, innovation och utveckling av nya arbetssätt ska VGR bidra till utveckling för en hållbar organisation, ett hållbart Västra Götaland och en hållbar värld.

Hållbarhetspolicy

Diarienummer RS 2025-03312

Hållbarhetspolicy

Västra Götalandsregionens (VGR:s) hållbarhetsarbete utgår från *Vision Västra Götalandsregionen – Det goda livet* som fastslår att nuvarande och kommande generationer ska tillförsäkras sunda ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden. Ett hållbart samhälle ska tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers behov.

VGR bidrar till genomförandet av visionen och de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 och ska vara föregångare för hållbarhet - för varje människa och för vår planet. VGR är en betydande aktör för utveckling av ett hållbart samhälle utifrån ansvar för hälso- och sjukvård, tandvård, kollektivtrafik, kultur, utbildning och regional utveckling samt genom stödfunktioner som lokalförsörjning, logistik samt stöd- och servicejänster.

VGR har en stor påverkan på och ska skydda människor och miljö, samt förebygga föroreningar. VGR ska vara en ansvarsfull organisation som tar hållbart arbetsgivaransvar, har god säkerhet och beredskap, beaktar hållbarhet i upphandlingar, inköp, investeringar och kapitalplaceringar samt motverkar korruption, mutor och jäv.

VGR:s verksamheter ska främja hälsa och välbefinnande, säkerställa jämlikhet och lika rättigheter samt arbeta för tillit, trygghet och delaktighet. Verksamheterna ska bedrivas resurseffektivt och giffritt, med låg klimatpåverkan och främjad biologisk mångfald.

Genom intern och extern samverkan, ständiga förbättringar, forskning, innovation och utveckling av nya arbetssätt ska VGR driva utveckling för en hållbar organisation, ett hållbart Västra Götaland och en hållbar värld.

- Utgör ramverk för VGR:s hållbarhetsarbete
- Utgår från Visionen *Det goda livet*
- Sätter ambitionsnivån

Hållbarhetspolicy

Diarienummer RS 2025-03312

Hållbarhetspolicy

Västra Götalandsregionens (VGR:s) hållbarhetsarbete utgår från *Vision Västra Götaland – Det goda livet* som fastslår att nuvarande och kommande generationer ska tillförsäkras sunda ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden. Ett hållbart samhälle ska tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers behov.

VGR bidrar till genomförandet av visionen och de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 och ska vara föregångare för hållbarhet - för varje människa och för vår planet. VGR är en betydande aktör för utveckling av ett hållbart samhälle utifrån ansvar för hälso- och sjukvård, tandvård, kollektivtrafik, kultur, utbildning och regional utveckling samt genom stödfunktioner som lokalförsörjning, logistik samt stöd- och servicetjänster.

VGR har en stor påverkan på och ska skydda människor och miljö, samt förebygga föroreningar. VGR ska vara en ansvarsfull organisation som tar hållbart arbetsgivaransvar, har god säkerhet och beredskap, beaktar hållbarhet i upphandlingar, inköp, investeringar och kapitalplaceringar samt motverkar korruption, mutor och jäv.

VGR:s verksamheter ska främja hälsa och välbefinnande, säkerställa jämlikhet och lika rättigheter samt arbeta för tillit, trygghet och delaktighet. Verksamheterna ska bedrivas resurseffektivt och giffritt, med låg klimatpåverkan och främjad biologisk mångfald.

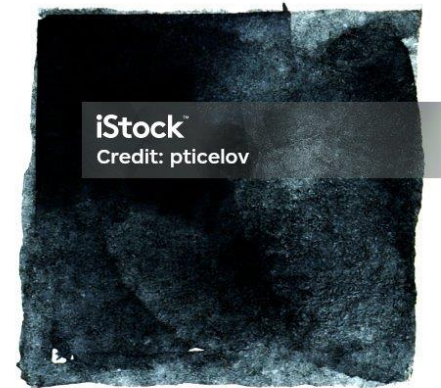
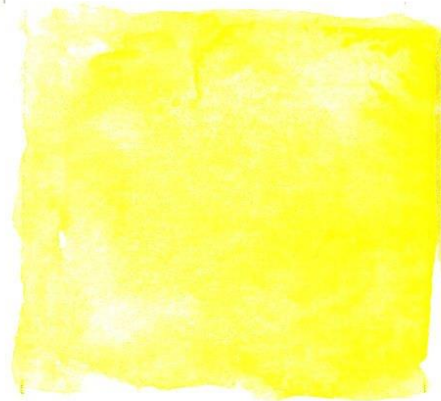
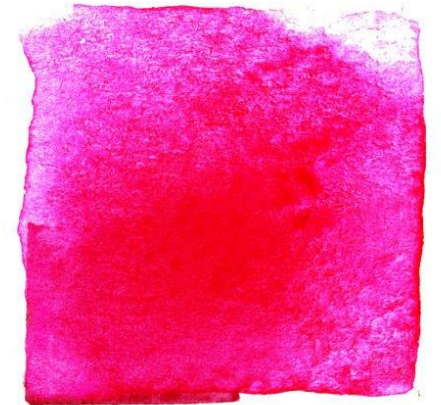
Genom intern och extern samverkan, ständiga förbättringar, forskning, innovation och utveckling av nya arbetssätt ska VGR driva utveckling för en hållbar organisation, ett hållbart Västra Götaland och en hållbar värld.

Efter remissen:

- Inga större förändringar av dokumentet
- Ändrat styrande principer till "Det gör VGR genom att"
- Lagt till under "Det gör VGR genom att" involvera synpunkter från de som berörs av verksamheten

Övning - Prioriteringsmatris

Var finns störst behov av att arbeta tillsammans?

Gruppindelning

- Grupp 1, 3 och 5: ojämna nummer
- Grupp 2, 4 och 6: jämna nummer

- STEG 1 - Börja med att var och en reflekterar själva – vilka mål ser du att det är viktigt att samarbeta kring för att få ett mer kraftfullt genomförande? (5 min)
 - Vad är det som gör att det är viktigt att samarbeta?
 - Vad är det som gör att det kanske inte är så viktigt att samarbeta?
- STEG 2 – Gå laget runt och resonera tillsammans om hur ni tänkt. Placera ut era post-its i prioriteringsmatrixens fyra rutor utifrån uppskattad nytta av samverkan. Varje delmål måste placeras i en av rutorna, det vill säga inga förslag får överlappa och placeras mellan rutorna. Diskutera och kom fram till en för gruppen gemensam placering av varje delmål. (20+)
- STEG 3 – Återsamling *Vi sammanställer alla grupperns prioriteringar*

Grupper med udda nummer

1. Barnets rättigheter tillgodoses
3. Jämlik och jämställd verksamhet fri från diskriminering
5. Fysiskt tillgängliga miljöer och lokaler
7. Frihet från våld, hot och kränkningar
9. Hållbar kemikalie- och läkemedelsanvändning
11. Klimat- och energieffektiv verksamhet
13. Främjad biologisk mångfald vid markanvändning

Grupper med jämna nummer

2. Hälsöfrämjande och förebyggande verksamhet
4. Inkluderande och normmedveteninformation
6. Delaktighet och dialog med dem som berörs
8. Cirkulära produkt- och materialflöden
10. Hållbara transporter och resor
12. Klimatanpassad verksamhet
14. Hänsyn till biologisk mångfald vid val av varor och tjänster

Delmål

1. Barnets rättigheter tillgodoses
2. Hälsöfrämjande och förebyggande verksamhet
3. Jämlik och jämställd verksamhet fri från diskriminering
4. Inkluderande och normmedveteninformation
5. Fysiskt tillgängliga miljöer och lokaler
6. Delaktighet och dialog med dem som berörs
7. Frihet från våld, hot och kränkningar
8. Cirkulära produkt- och materialflöden
9. Hållbar kemikalie- och läkemedelsanvändning
10. Hållbara transporter och resor
11. Klimat- och energieffektiv verksamhet
12. Klimatanpassad verksamhet
13. Främjad biologisk mångfald vid markanvändning
14. Hänsyn till biologisk mångfald vid val av varor och tjänster

Tänk på

Placering - Placera inga post-its på linjerna i prioriteringsmatrisen. Det gör det svårare att välja ut vilka åtgärder som ska genomföras eller inte.

Börja med - Börja gärna med små lättåtgärdade problem, där det krävs mindre insatser och effekten märks snabbt.

Fokus på rätt sak - Prioriteringsmatrisen tvingar gruppen att fokusera på den åtgärd som är bäst att genomföra och inte på allt som är möjligt att göra, vilket ökar möjligheten till framgång

STEG 4

Utifrån den gemensamma prioriteringen – Beskriv hur ni tycker att samverkan bör fungera. Tänk både realistiskt och våga drömma! (10-20 min).

Sätt ansvarig och tidsplan för de samverkansförslag som ska genomföras (10+ min) För de förslag som ska genomföras anges vem som ansvarar för genomförandet och när det ska vara klart.

Delmåls- nummer	Samverkansförslag	Tidplan	Ansvarig (för att ta frågan vidare)

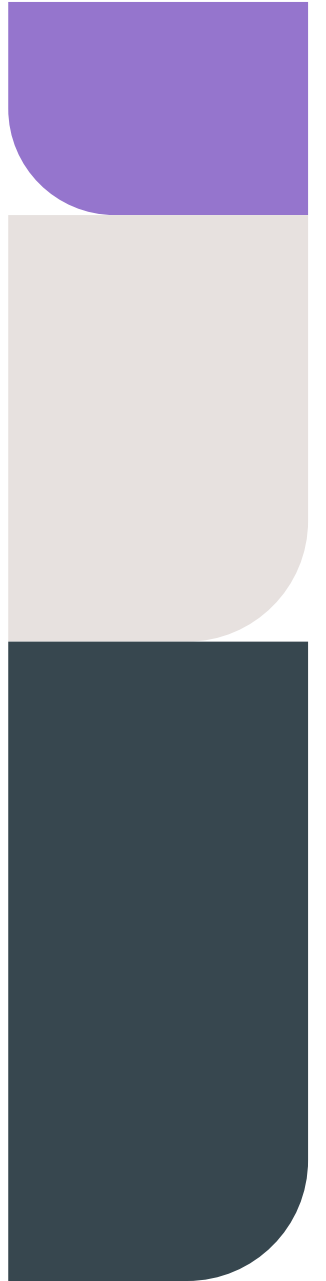
Vad ska göras?

- Utgå ifrån delmålen som grupper har tilldelats.
- Börja med att var och en reflekterar själva – vilka mål ser du att det är viktigt att samarbeta kring för att få ett mer kraftfullt genomförande?
- Gå laget runt och resonera tillsammans om hur ni tänkt
 - Vad är det som gör att det är viktigt att samarbeta?
 - Vad är det som gör att det kanske inte är så viktigt att samarbeta?

Avslut på dagen

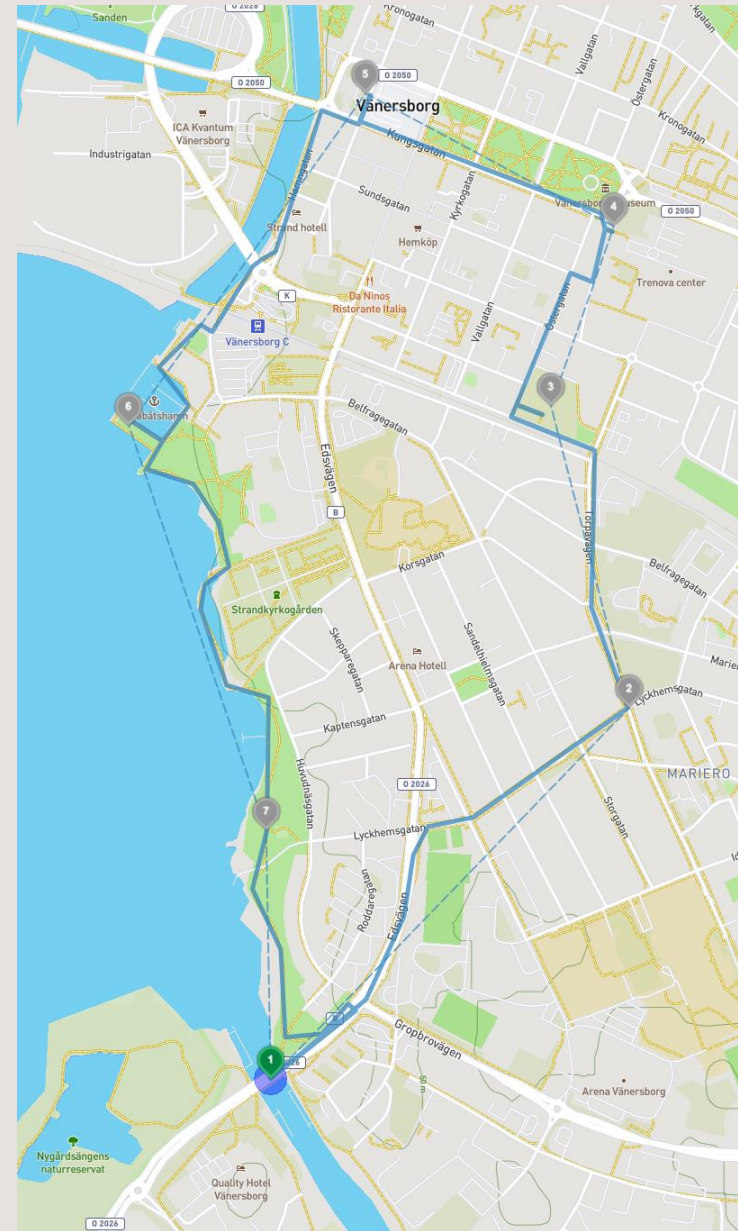
- Hotellnycklar delas ut från 15:00
- Vandringsquiz 17:00
- Middag 19:30

Vandringsquiz

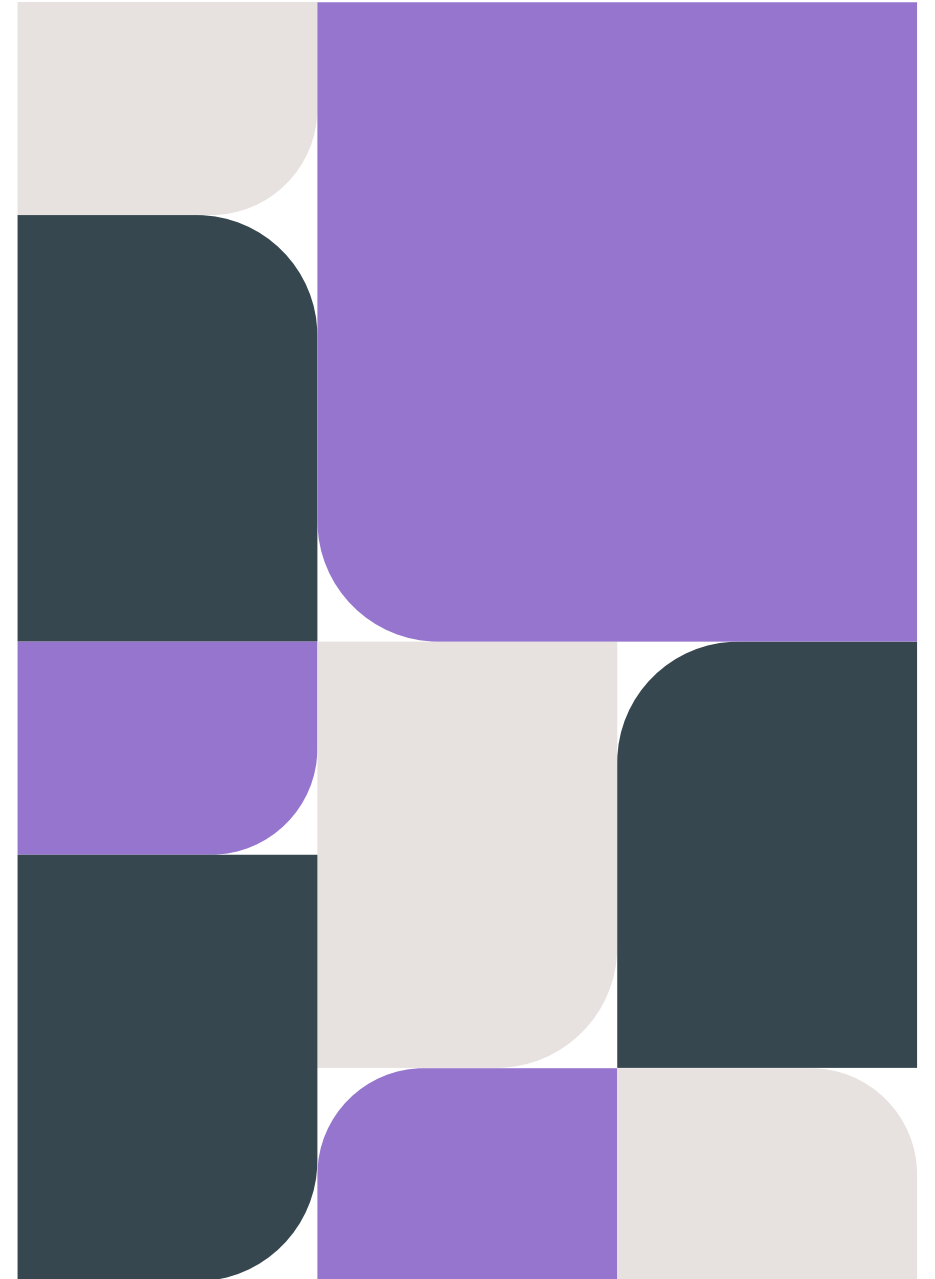
- 5 km stadsvandring genom Vänersborg
- Digitala frågor
- Grupper om cirka 5 personer
- En app-ansvarig i varje grupp
- Samling 17:00 i receptionen

 TIPSRUNDAN

Välkomna på hållbarhetssträff!

7 maj 2026

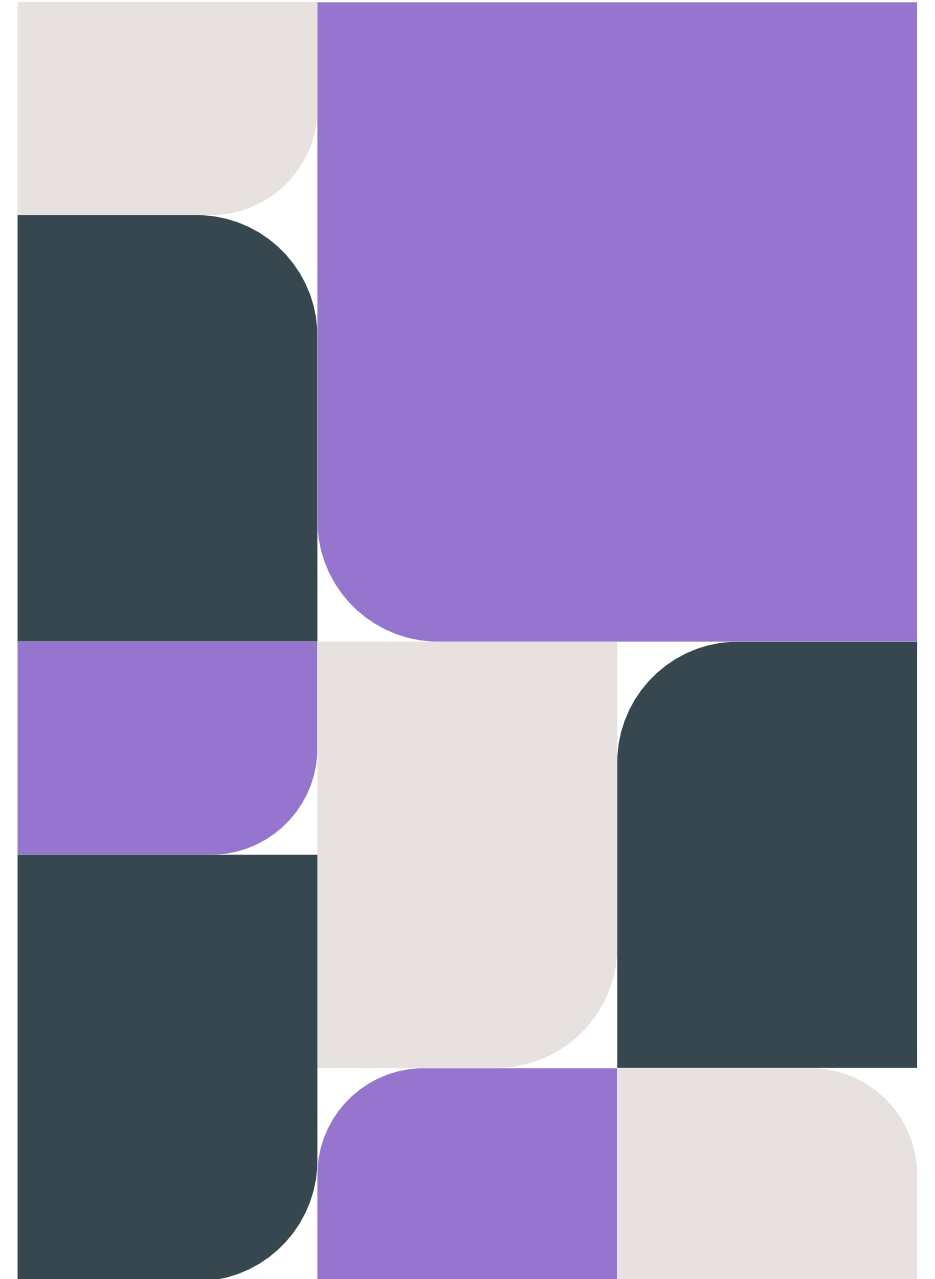
Dagens agenda

- Från morot till gipsskiva - exempel från VGR:s arbete inom biologisk mångfald
 - Fika
- Föreläsning och workshop - Klimatpsykologerna
 - Lunch
- Hållbarhetsatsningen, exempel
- Klimatinitiativet
 - Hämta fika
- Utcheckning/reflektion

Välkomna på hållbarhetssträff!

7 maj 2026

Dagens agenda

- Från morot till gipsskiva - exempel från VGR:s arbete inom biologisk mångfald
 - Fika
- Föreläsning och workshop - Klimatpsykologerna
 - Lunch
- Hållbarhetsatsningen, exempel
- Klimatinitiativet
 - Hämta fika
- Utcheckning/reflektion

Från morot till gipsskiva

*Exempel från VGR:s arbete inom
biologisk mångfald*

Hållbarhetsträff våren 2026

Hanna Berko, Rikard Eduards

Agenda

- Inledning biologisk mångfald
- Hållbara patientmåltider, Katarina Hiding och Annika Larsson, Område måltider, FF
- Utemiljöer som främjar biologisk mångfald och återhämtning - Anna Ingemarsson, FFSS
- Så påverkar VGR:s byggvaror biologisk mångfald, Karin Nielsen, FFSS
- Naturvärdesinventeringar på VGR:s fastigheter - Joel Lilljebjörn, Naturbruksförvaltningen
- Tid för frågor

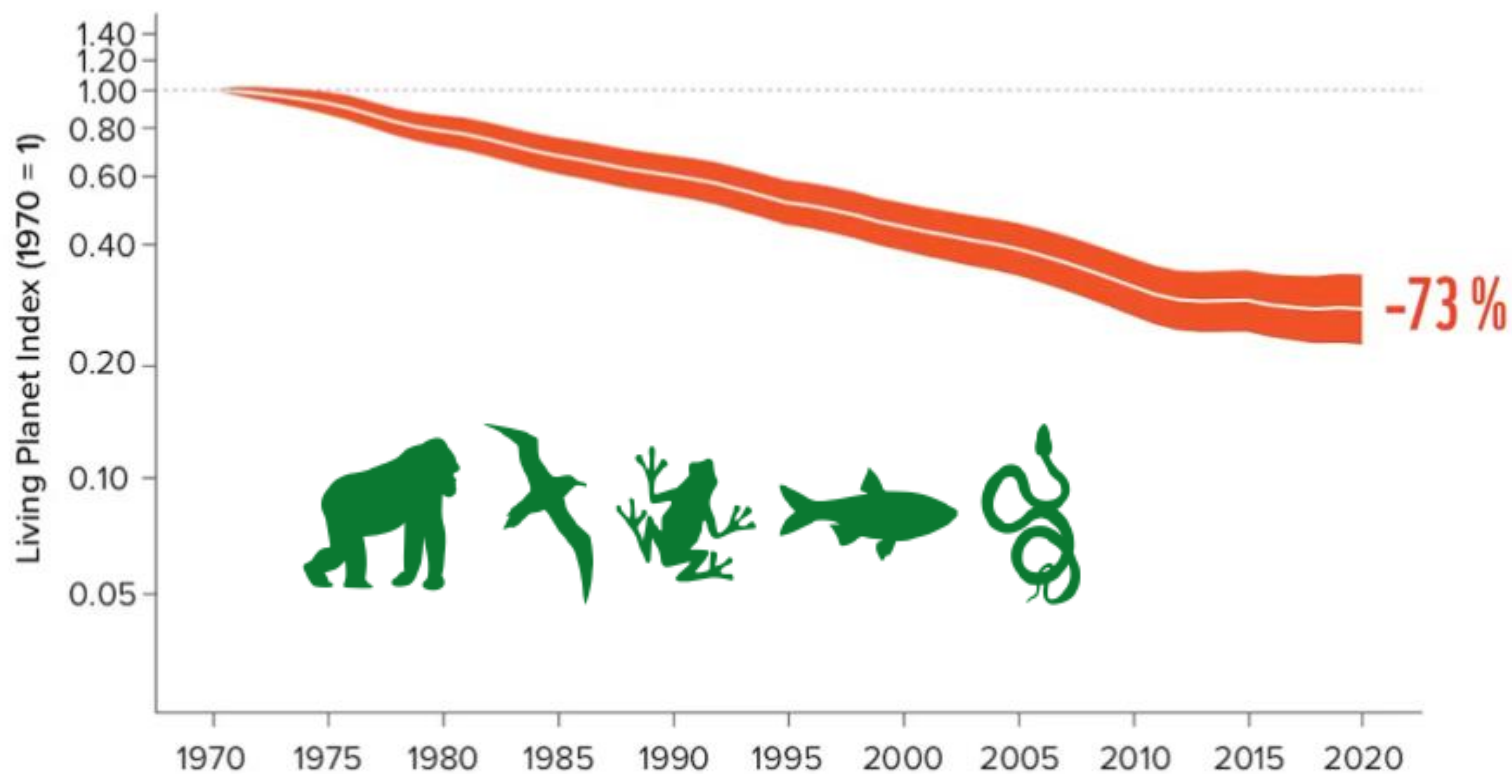
A vibrant field of tall grasses and white wildflowers, likely cow parsley, under a clear blue sky. The foreground is filled with green stems and clusters of small white flowers, while the background shows more of the field stretching towards a distant treeline.

”

Biologisk
mångfald innebär
en variationsrikedom
bland levande
organismer och
ekosystem.

”Naturen är under stark press, men vi vet hur vi kan vända utvecklingen”

Globala Living Planet Index

Global risks ranked by severity

Short term (2 years)

Long term (10 years)

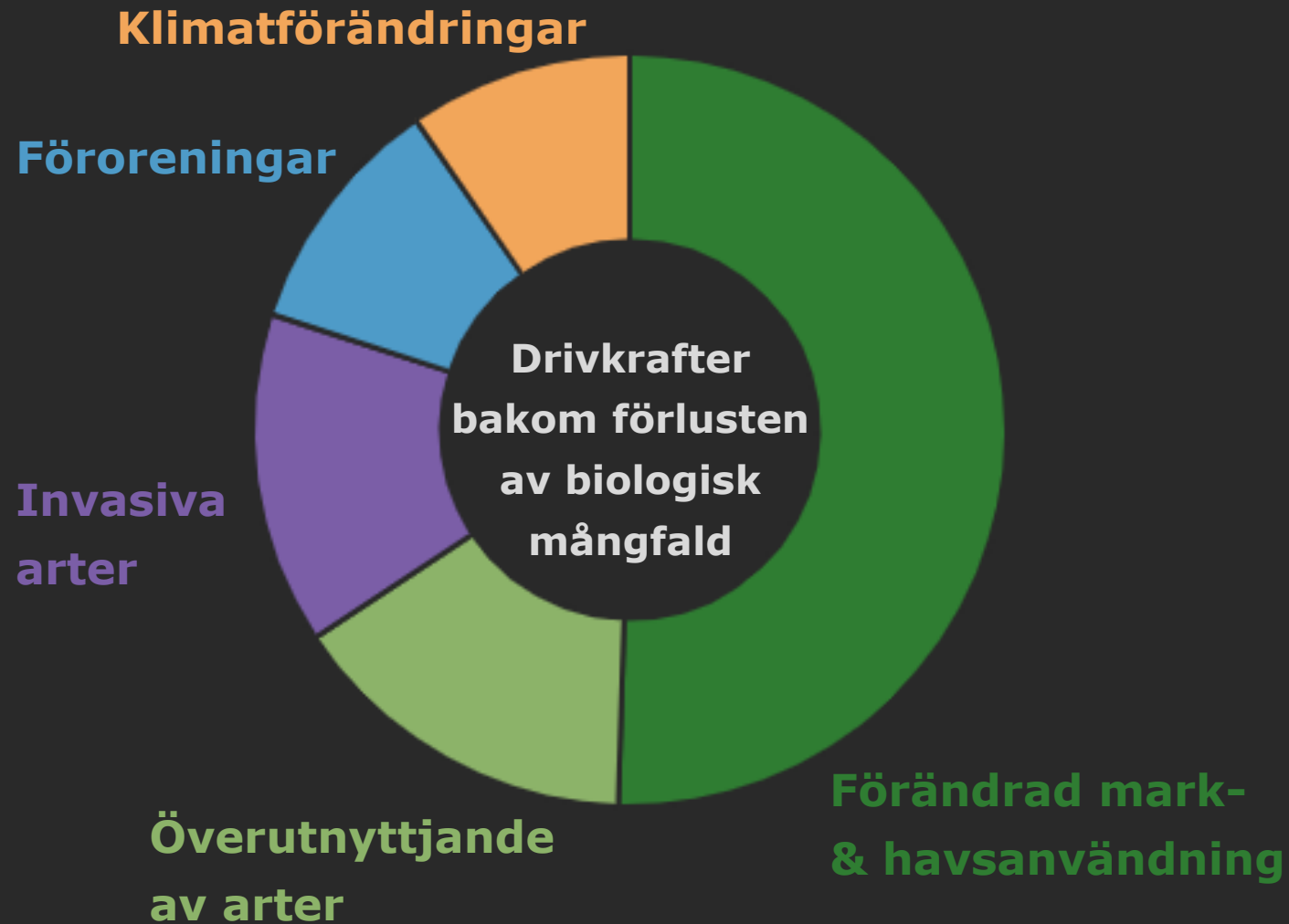
Risk categories ● Environmental ● Geopolitical ● Societal ● Technological

Vad betyder naturen
för dig?

Vilken roll kan VGR spela för biologisk mångfald?

Vilken roll kan VGR spela för biologisk mångfald?

Klimatförändringar

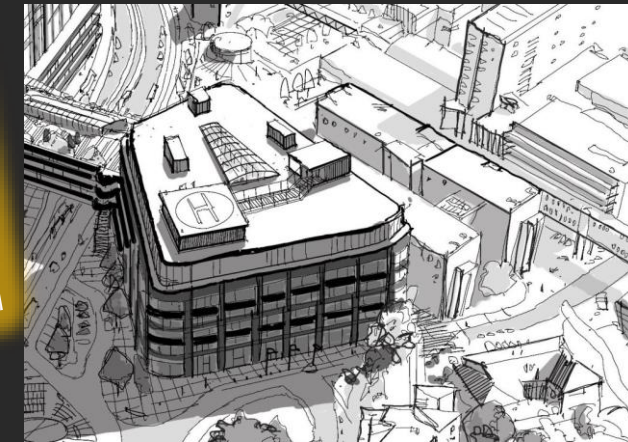
Föroreningar

Invasiva arter

Överutnyttjande av arter

Förändrad mark- & havsanvändning

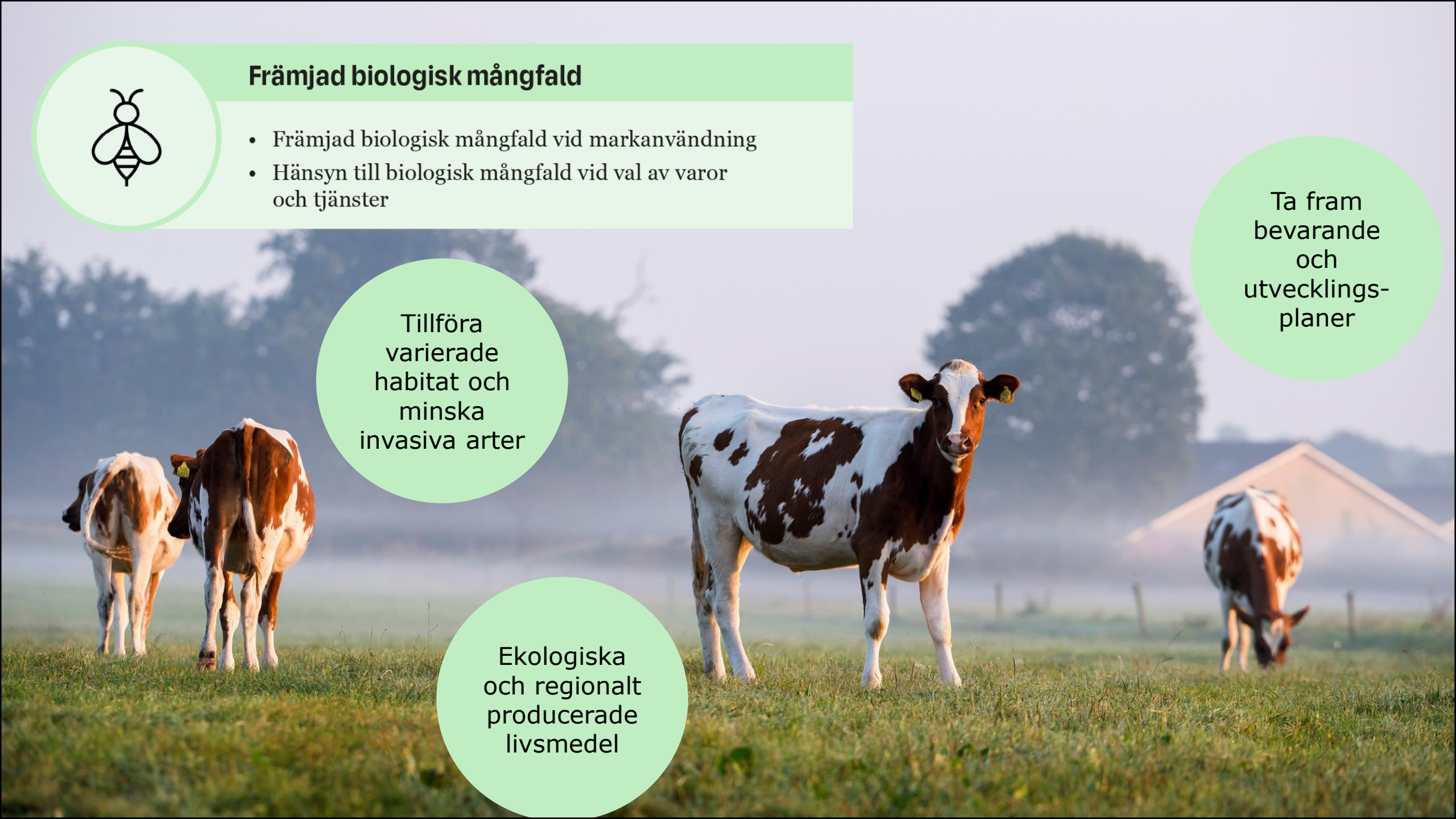
Främjad biologisk mångfald

- Främjad biologisk mångfald vid markanvändning
- Hänsyn till biologisk mångfald vid val av varor och tjänster

Tillföra varierade habitat och minska invasiva arter

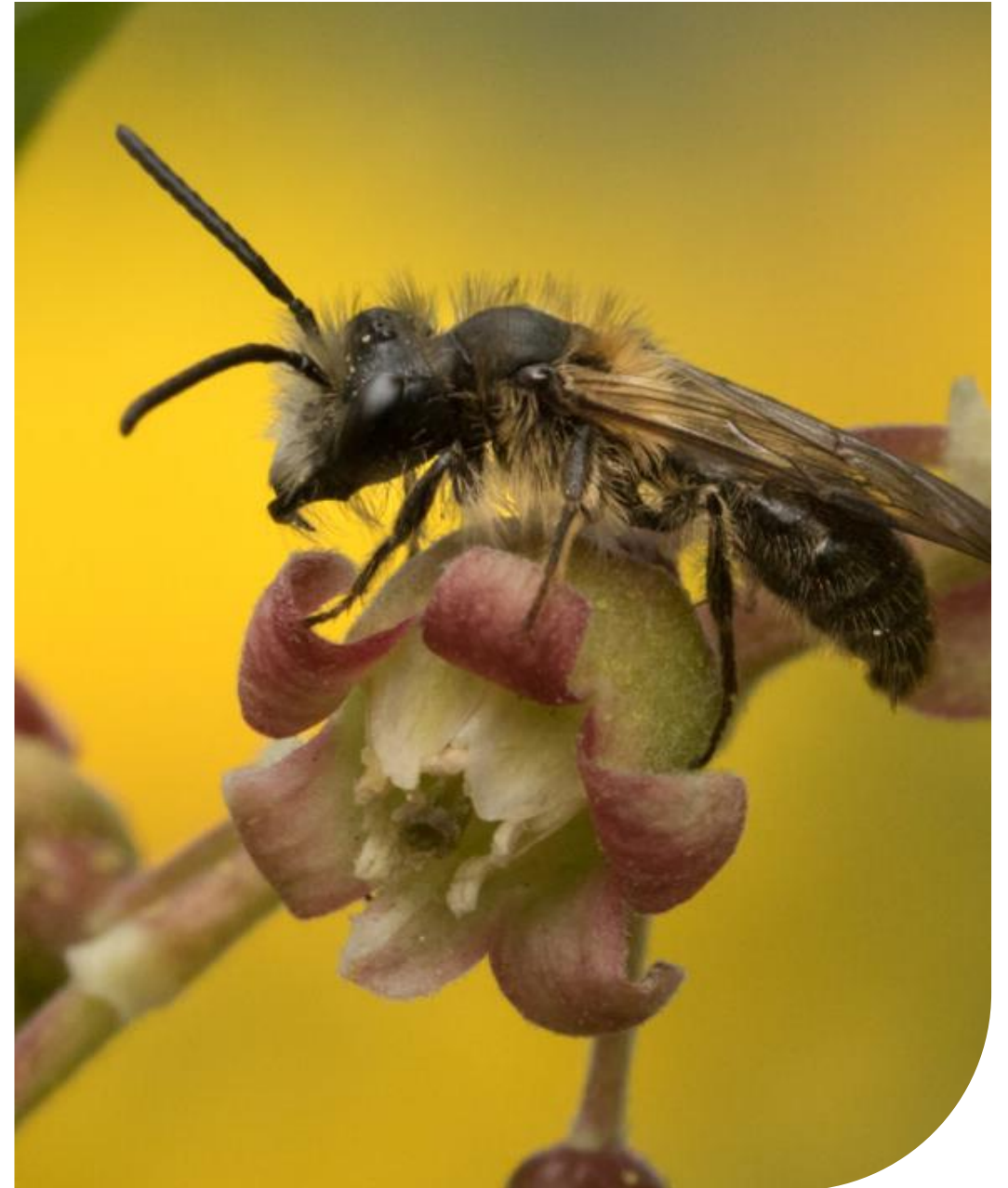
Ekologiska och regionalt producerade livsmedel

Ta fram bevarande och utvecklingsplaner

Fyra exempel på VGR:s arbete inom biologisk mångfald

- **Hållbara patientmåltider**
Katarina Hiding och Annika Larsson,
Försörjningsförvaltningen
- **Utemiljöer som främjar biologisk mångfald och återhämtning**
Anna Ingemarsson, FFSS
- **Så påverkar VGR:s byggvaror biologisk mångfald**
Karin Nielsen, FFSS
- **Naturvärdesinventeringar på VGR:s fastigheter**
Joel Lilljebjörn, Naturbruksförvaltningen

Påverkan på biologisk mångfald från inköp

Kartläggning av byggmaterial i VGR

260507 Hållbarhetsträff

Karin Nielsen, enhet Energi och miljö, FFSS

År 2030 nyttjar vi ekosystemtjänster och främjar den biologiska mångfalden

DELMÅL	MÅLVÄRDE 2025	MÅLVÄRDE 2030
År 2030 påverkar inte inköp av produkter och material den biologiska mångfalden negativt och tar hänsyn till hållbar markanvändning.		100 %

Varför kartläggning?

FFSS: stora inköp via byggprojekt

Behov av kunskap om påverkan

Ta fram åtgärder för måluppfyllelse

Kartläggning av byggmaterial

Hur och var tillverkas det? Kartläggning av värdekedjor

LEAP-metoden, WWF:s Biodiversity Risk Filter, ENCORE

Leverantördialoger, EPD, litteraturstudier

Åtgärdsförslag

Referensgrupp: FFSS-VF Bygg och förvaltning, FFSS-Energi och miljö, Hållbarhetsavdelningen

Norsk Hydros
bauxitdagbrott i
Brasilien ->
aluminium->
Elitfönster,
NorDan-> VGR

Kartlagt 10 vanliga byggmaterial i VGR

Armering

Plåt

Betong

Fönster

Gipsskivor

Kabel

Mineralull

Plastgolv

Plywood

Tegel

Heidelberg Materials
i Slite -> kalk ->
Strängbetong AB->
betongtrappor ->
VGR

FN-rapport 2024:
Utvinning av råmaterial
orsakar 90 % av
förlusten av biologisk
mångfald

Drivkrafter bakom förlusten av biologisk mångfald

*Intergovernmental Science-Policy
Platform on Biodiversity and
Ecosystem Services (IPBES), 2019*

Drivkraft	Förändrad mark- och vatten- användning		Resursanvändning		Klimat- förändringar	Föroreningar		
<i>Materialtyp</i>	Land- habitat	Marina habitat	Vatten- resurser	Andra Resurser	GHG-utsläpp	Till vatten	Till mark	Till luft
<i>Armering och plåt</i>								
<i>Betong</i>								
<i>Fönster</i>								
<i>Gipsskivor</i>								
<i>Kabel</i>								
<i>Mineralull</i>								
<i>Plastgolv</i>								
<i>Plywood</i>								
<i>Tegel</i>								

Stor påverkan från alla material

Påverkan kan inte jämföras, storleksordningar är inte inkluderade

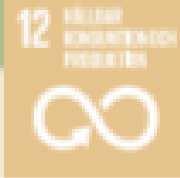
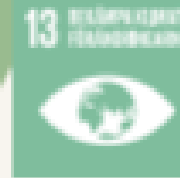
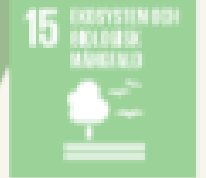
Viktigaste slutsatsen:
Minimera materialanvändningen
Minimera nybyggnation

Systematiskt förbättringsarbete genom miljöledning

Målbild för ekologisk hållbarhet 2030 – Ett gott liv på en välmående planet

Miljömål

Resurs-
effektivt och
giftfrittLåg klimat-
påverkanFrämjad
biologisk
mångfald

Delmål

- Resurseffektiva och giftfria flöden av produkter
- Cirkulära byggmaterial
- Halverad energianvändning
- Ökad produktion av sjukhusläkemedel

Starka
synergieffekter i
arbetet med de tre
målen

- Hållbart nyttjande av fastigheter med avseende på ekosystemtjänster
- Livsmedel som främjar biologisk mångfald
- Inköp av produkter och material påverkar inte den biologiska mångfalden negativt

Vi är en föregångare i miljöarbetet

Miljöperspektivet beaktas i samtliga beslut

Summering åtgärdsförslag

1. Tillämpa **resurshierarkin** i tidiga skeden, bl a i fastighetsutvecklingsplaner och behovsanalyser
2. **Minska materialanvändningen** bl a genom optimering av konstruktioner, ökad livslängd, måttanpassning
3. Synergieffekter: förstärk och utveckla arbetet med **återbruk och minskad klimatpåverkan**
4. Förstärk **krav på materialåtervinning**: i inbyggda produkter, av installationsspill och vid avfallshantering
5. **Krav på ursprung och tillverkningsmetod**, t ex hyggesfritt
6. Använd **alternativa material**, t ex cellglas, glasull
7. Välj bort leverantörer med bristfällig **transparens i värdekedjan**

Några exempel

Plywood, gipsskivor,
plastgolv och betong

Optimera konstruktioner

Armering och
betong

Måttsanpassa och kravställ spillåtervinning

Öka VGR:s krav på återbruk

Fönster, plywood
och gipsskivor

Industriellt gips istället
för naturgips
Hyggesfritt trä

Krav på ursprung och tillverkningsmetod

Krav på återvunnen råvara

Kabel, fönster, gipsskivor,
mineralull, betong,
armering, plåt, plastgolv,
tegel

Säkra materialåtervinning av byggavfall

Armering, plåt, betong,
kabel, mineralull,
gipsskivor, plastgolv, tegel,
fönster

Hur tar vi det vidare?

✓ Intern presentation av resultatet

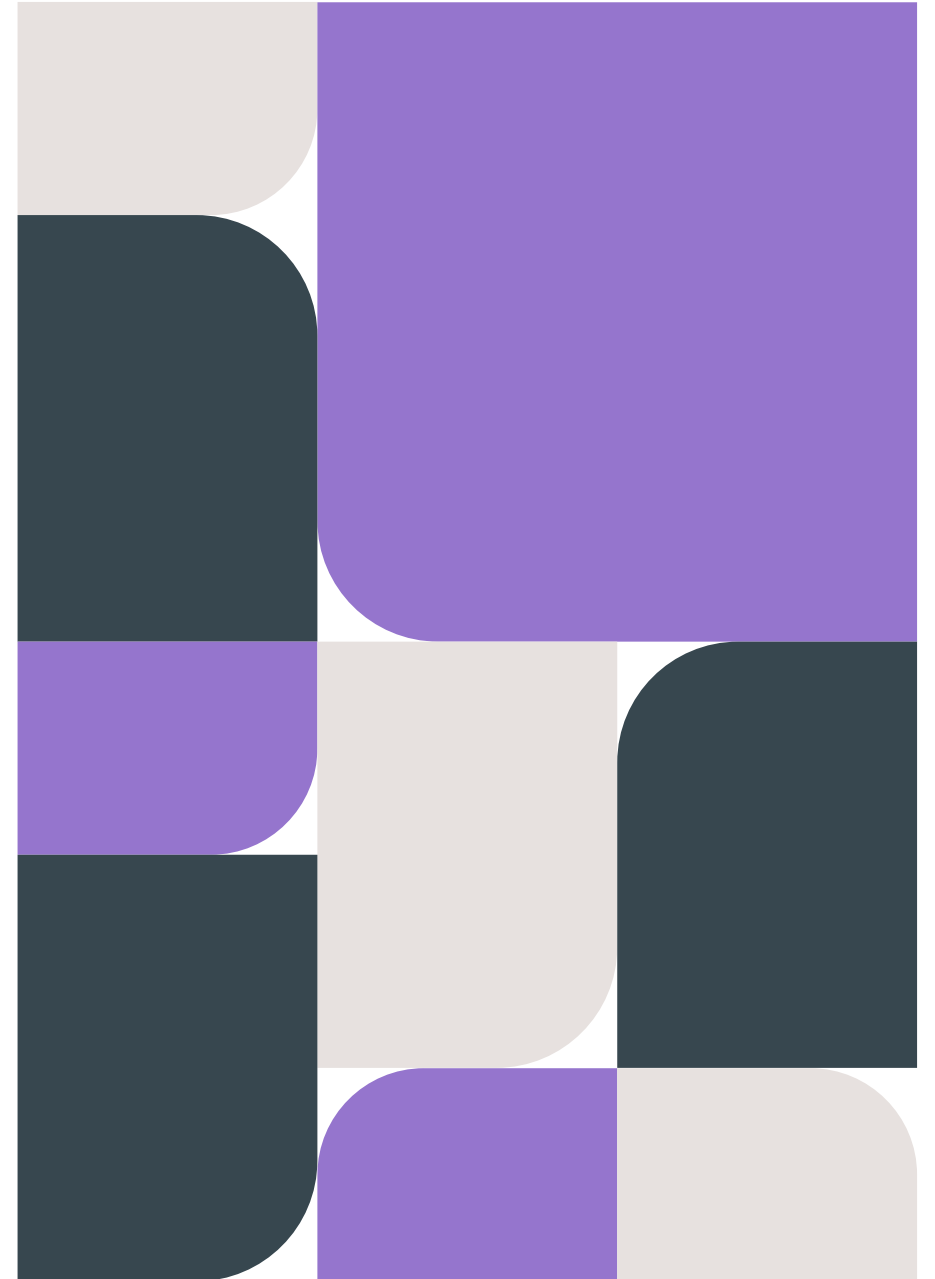
Extern presentation

Dialog om åtgärdsförslag med FFSS Västfastigheter bygg och förvaltning och andra berörda

Naturvärdesinventeringar på VGR:s fastigheter

Joel Lilljebjörn

Naturbruksförvaltningen

Naturvärdesinventeringar på VGR:s fastigheter

- Bakgrund
- Syfte
- Beskrivning av arbetet
- Hur det gynnar biologisk mångfald
- Nästa steg

Fastigheter

- 22 sjukhus- och vårdfastigheter
- 1 tvätteri
- 5 folkhögskolor
- 4 naturbrukstomter
- 3 kultur- och museifastigheter
- 1 kontorsfastighet
- 28 kollektivtrafikfastigheter

- 12 jord- och skogsbruksfastigheter på Naturbruksskolorna Uddetorp och Sötåsen

Loading...

Hållbar förändring för en hållbar värld

Kata Nylén och Frida Hylander

Leg. psykologer, specialistpsykologer, organisationskonsulter

KLIMAT
PSYKOLOGERNA

Sammanflätade kriser

Biologisk mångfald

Ökad resursanvändning

Geopolitiska konflikter

Minskande demokrati

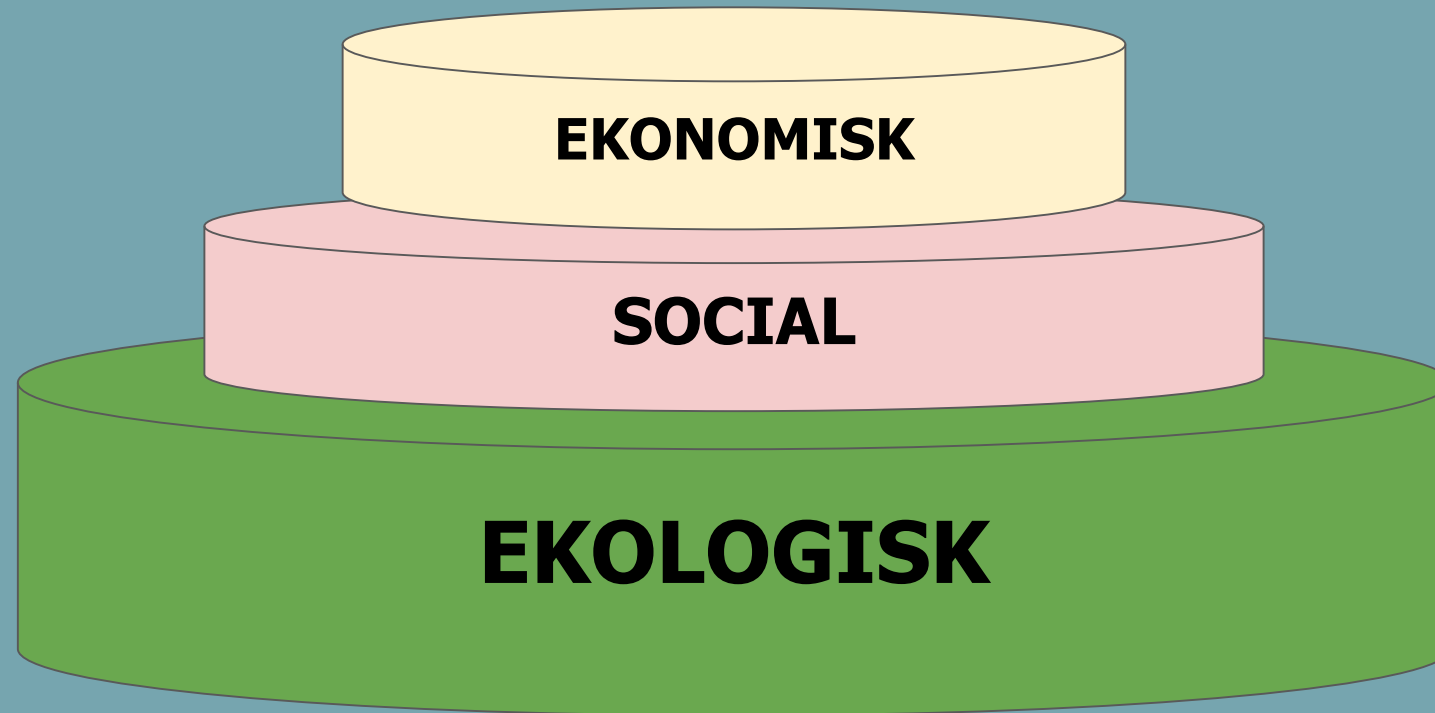
Tilltagande fascistiska strömningar

Ökad ojämlikhet

Sammanflätade lösningar

Sammanflätade lösningar

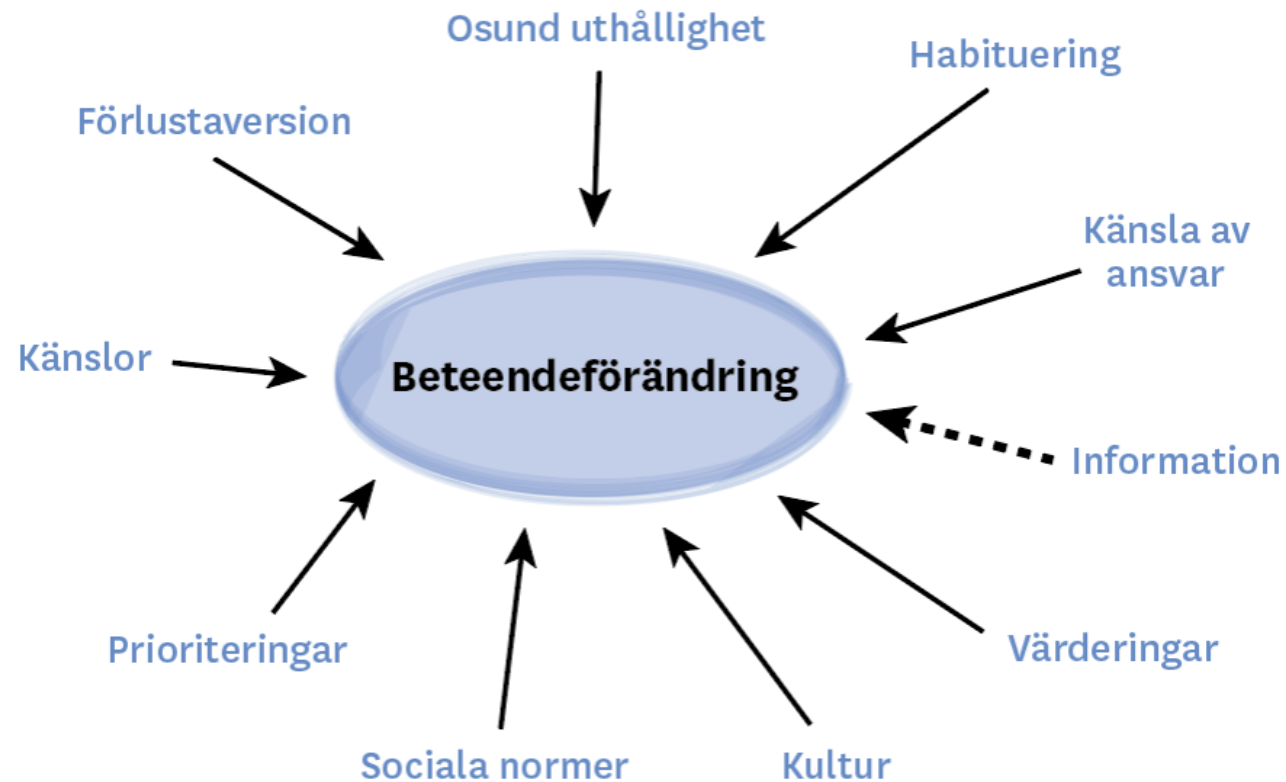

MINSKNING - ANPASSNING - RESILIENS

VARFÖR GÖR VI INTE MER?

VARFÖR HÄNDER INTE MER?

VARFÖR HÄNDER INTE MER?

SÅ KAN VI HJÄLPA HJÄRNAN

Identifiera vilka hjulspår
vi kört fast i

Fokusera på vinster

Formulera det vi ska göra

Titta på helheten

A man wearing a straw hat and a green t-shirt is working in a field. He is holding a tool, possibly a hoe or a similar agricultural implement, and appears to be tending to a row of young plants. The field is organized into neat rows, with some plants showing signs of being recently planted. In the background, there is a dense, lush forest with various shades of green and brown, suggesting a tropical or subtropical environment. The overall scene conveys a sense of manual labor and agriculture in a natural setting.

**VI ÄR VARANDRAS
KONTEXT**

A photograph of a garden path lined with hedges and flowering bushes. The path is made of reddish-brown earth and leads towards a black metal gate in the distance. Large white letters 'A', 'B', and 'C' are superimposed on the image. 'A' is on the left, 'B' is in the middle, and 'C' is on the right. The bushes are covered in pink and red flowers, and the overall scene is lush and green.

A

B

C

A photograph of a garden path lined with flowering bushes and a central lamp post. The path is made of reddish-brown earth and leads towards a central lamp post. The bushes are green with many red and pink flowers. The background shows more greenery and a clear sky.

A

Hållbarhetsmålen på en bestämd agenda

Sms från kollega:
ses vi på cykelbanan?

B

Ge ett förslag hur det dagliga jobbet kan bli mer hållbart

Cyklar till jobbet

C

Får intresse från kollegor

High five av kollega

Mer energi på mötena under dagen

Att driva **förändring** i organisationer

Riktning

Kompetens

Möjlighet

Motivation

HITTA RIKTNINGEN

Definiera hela nyttan

Skapa en tydlig vision

Koppla an till organisationens huvuduppdrag

Diskutera 3 och 3 i 3 minuter: Vad är det bästa sättet att få med sig ledning i att ge en tydlig riktning?

SÄKERSTÄLL KOMPETENSEN

Ta reda på vad som behöver göras

Identifiera beteenden är ett större steg än vad man kan tro

Se till att alla som ska göra det får träna på det som ska göras annorlunda

Andra förutsättningar som krävs för att kollegorna ska kunna utföra beteendena?

Diskutera 3 och 3 i 3 minuter: Vad behöver du och dina kollegor *göra* för att ni ska nå fram i hållbarhetsarbetet?

SE TILL ATT DET FINNS **MÖJLIGHETER**

Svara på frågorna:

När ska man göra det?

När ska man lära sig det?

Vad kostar det i tid och pengar?

Finns det annat som konkurrerar?

SKAPA MOTIVATION

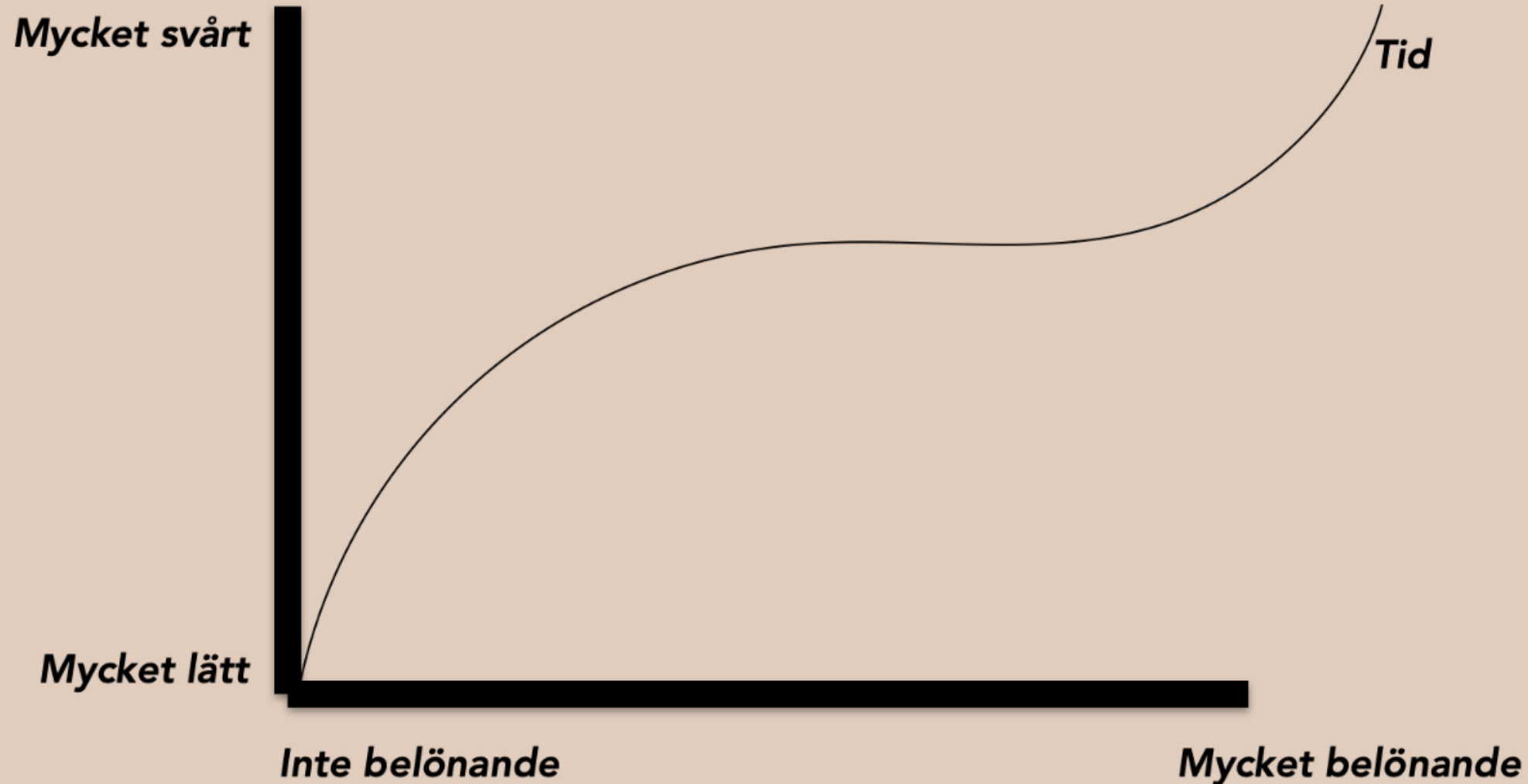
Vad handlar egentligen motivation om?

Hur många dagar tar det att skapa en
vana?

En enkel modell för motivation

BIBEHÅLL MOTIVATION

Bygg tillräckligt med stöd

Fokusera på samarbete

GRUPPÖVNING

Diskutera utifrån **R**iktning, **K**ompetens, **M**öjlighet, **M**otivation:

- Vad behöver vi och vad kan vi hjälpa varandra med?
- Vilka konkreta saker kan det här sammanhanget bidra med för att öka den långsiktiga motivationen?

4 och 4. En antecknar - skriv ner minst en konkret aktivitet eller situation.

Projekt Alléplantering

- Målen enligt agenda 2030
- Andra lokala mål på enheten
- Hur gick vi vidare efter beviljat projekt
- Arbetsgången framåt

Målen från Agenda 2030

- ”2030 är utemiljöerna utvecklade med hänsyn på biologisk mångfald”
 - Med denna insats främjar vi den biologiska mångfalden i landskapet
- ”År 2030 påverkar inte inköp av produkter och material den biologiska mångfalden negativt och tar hänsyn till hållbar markanvändning”
 - Med denna insats visar vi på metoder för hållbar markanvändning och är ett föredöme för framtidens jordbrukare.
- ”Låg klimatpåverkan”
 - Genom att öka mängden träd i landskapet binder vi mer koldioxid
- ”Vårt samhälle står idag inför flera stora miljöutmaningar. Klimatförändringarna hotar att påverka både människors hälsa och djur genom fler extrema väderhändelser i Sverige och globalt. Den biologiska mångfalden minskar i en allt snabbare takt än tidigare. Genom vår konsumtion utarmar vi flera av jordens resurser”
 - Genom trädplanteringar gör vi marken mer resiliënt, vid extrema väderhändelser minskar vi jorderosionen och skapar ett skydd för lågväxande arter, insekter, fåglar och andra små djur.

Andra lokala mål på enheten

- Från våra djurskötare har vi haft önskemål om sol och vindskydd för korna. Detta för att de ska nyttja mer av sin tid utomhus på sommaren.
- På Uddetorp startar vi Vt26 ett center för naturrestaurering. I kölvattnet av det vill vi skapa visningsmiljöer för naturrestaurering och hållbarhet och biologisk mångfald i det konventionella jordbruket.

Hur gick vi vidare efter beviljat projekt

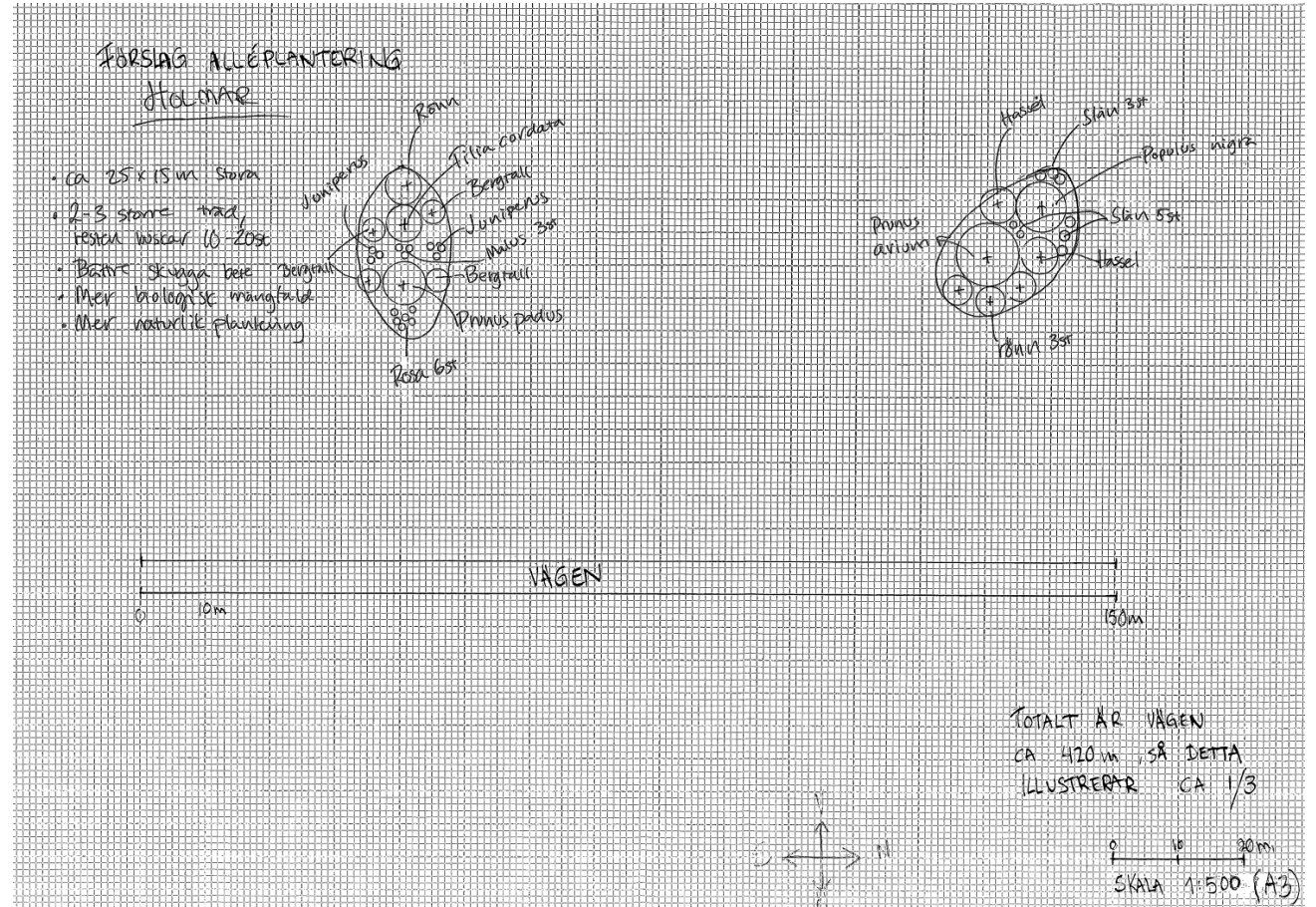
- För att skapa en bred förankring på skolan har vi informerat om projektet på APT. Vi gick sedan vidare med ett samarbete mellan drift och trädgårdsarbetslagen.
- Föreläsning kring agroforestry med utgångspunkt i våra lokala förutsättningar av Mauricio från angeredsgård.
- Genom ett gemensamt möte med personalgrupperna i dessa arbetslag. Fick vi fram de olika möjligheterna, förväntningarna och utmaningarna.
- Trädgårdsarbetslaget fick sedan i uppgift att ta fram ett förslag på utformning och växtval.

Förslag holmar i betesmark

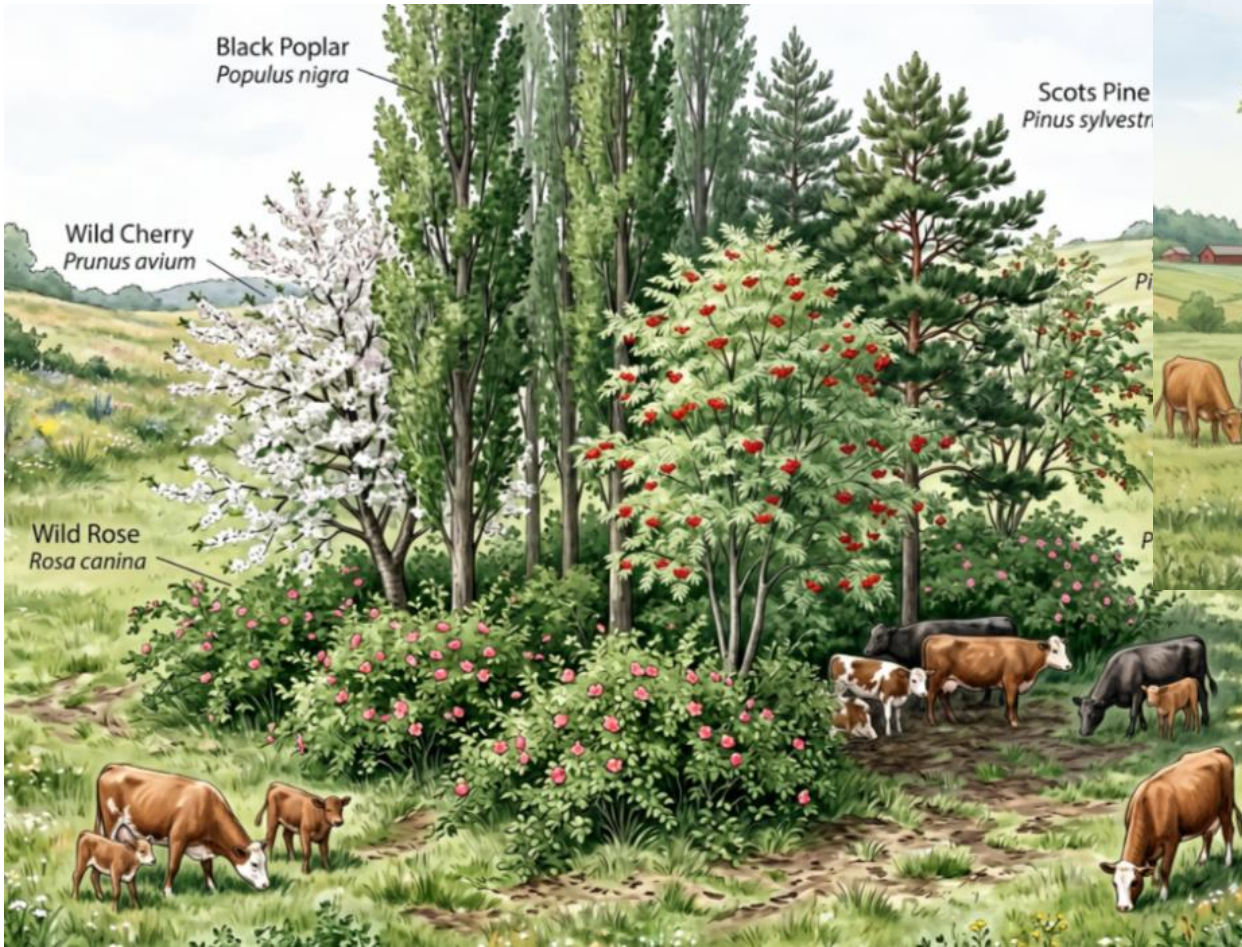
För skugga och biologisk mångfald

Holmarna

- Genom holmar får vi mer skugga till djuren.
- Med elipsformen gör vi det enklare för maskiner att bruka den omkringliggande marken
- Holmarna skapar möjlighet till större variation i växtmaterial vilket leder till ökad mångfald.
- Med holmarna är det fortfarande enkelt att ha uppsikt över djuren.
- Vi planerar 6 stycken holmar vilket gör att vi får en till varje fålla/hage.
- Vi har även en jordvall mot betesmarken som kommer att planteras med en lähäck bestående av växtmaterial i varierande höjd.

Arbetet framåt

- Nu v19 skickas ansökan till länsstyrelsen för plantering av träd på jordbruksmark.
- Beställningen av växtmaterial och annat material till projektet läggs nu under maj.
- Under Ht26 kommer utplantering på ytorna att ske med hjälp av våra elever
- Under 2027 fortgår bevattning och eventuella fyllnadsplanteringar vid misslyckad etablering.
- Här försöker få till ett forskningssamarbete för att titta närmare på förändringen av den biologiska mångfalden.

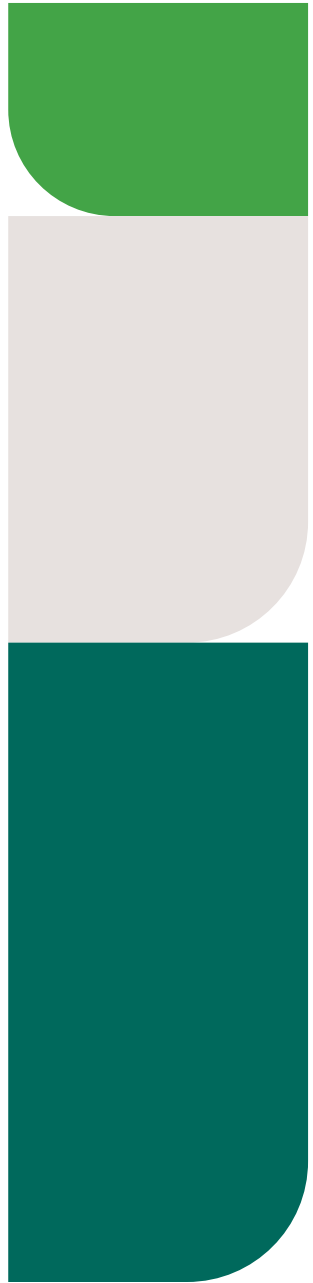
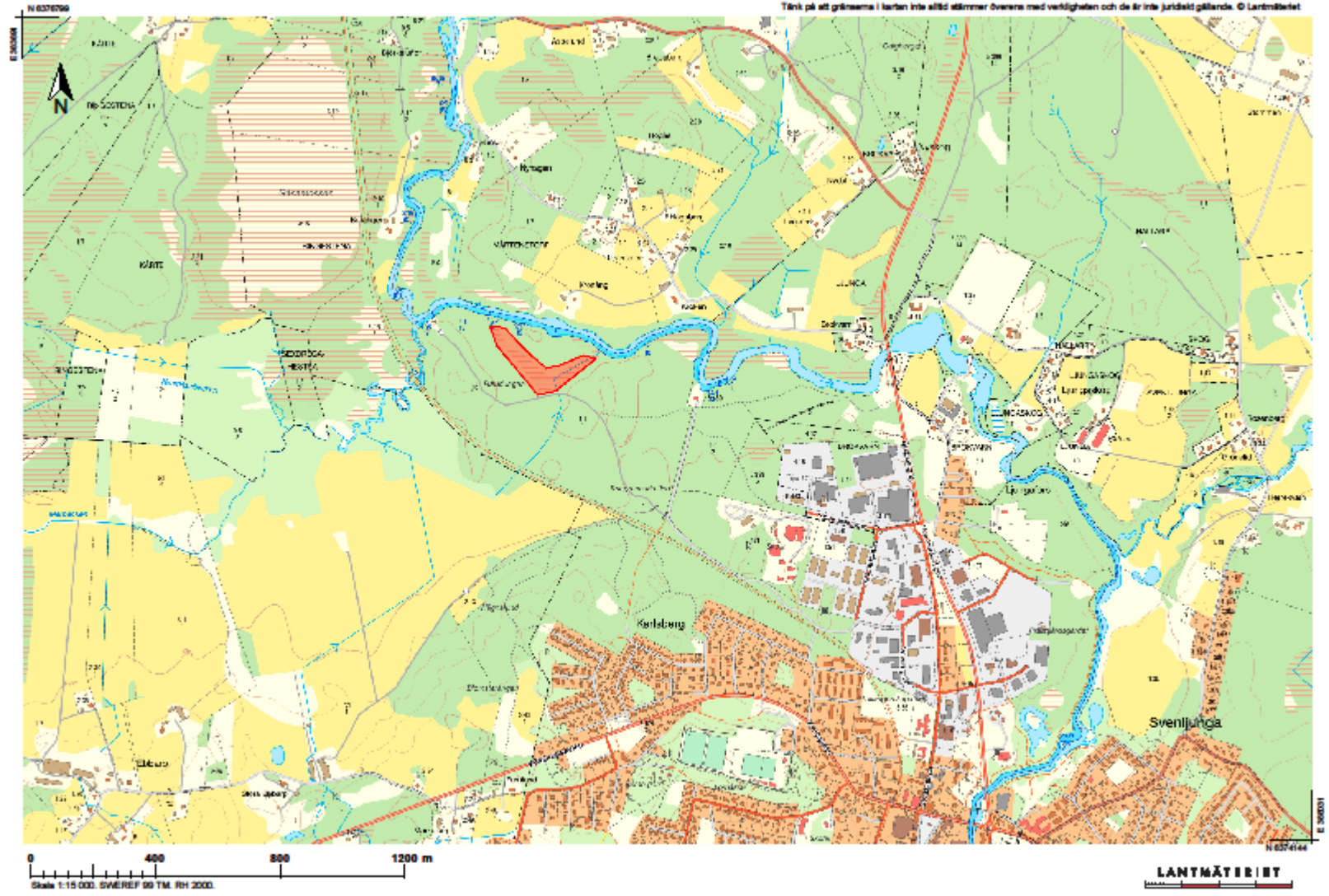
Våtmark Svenljunga

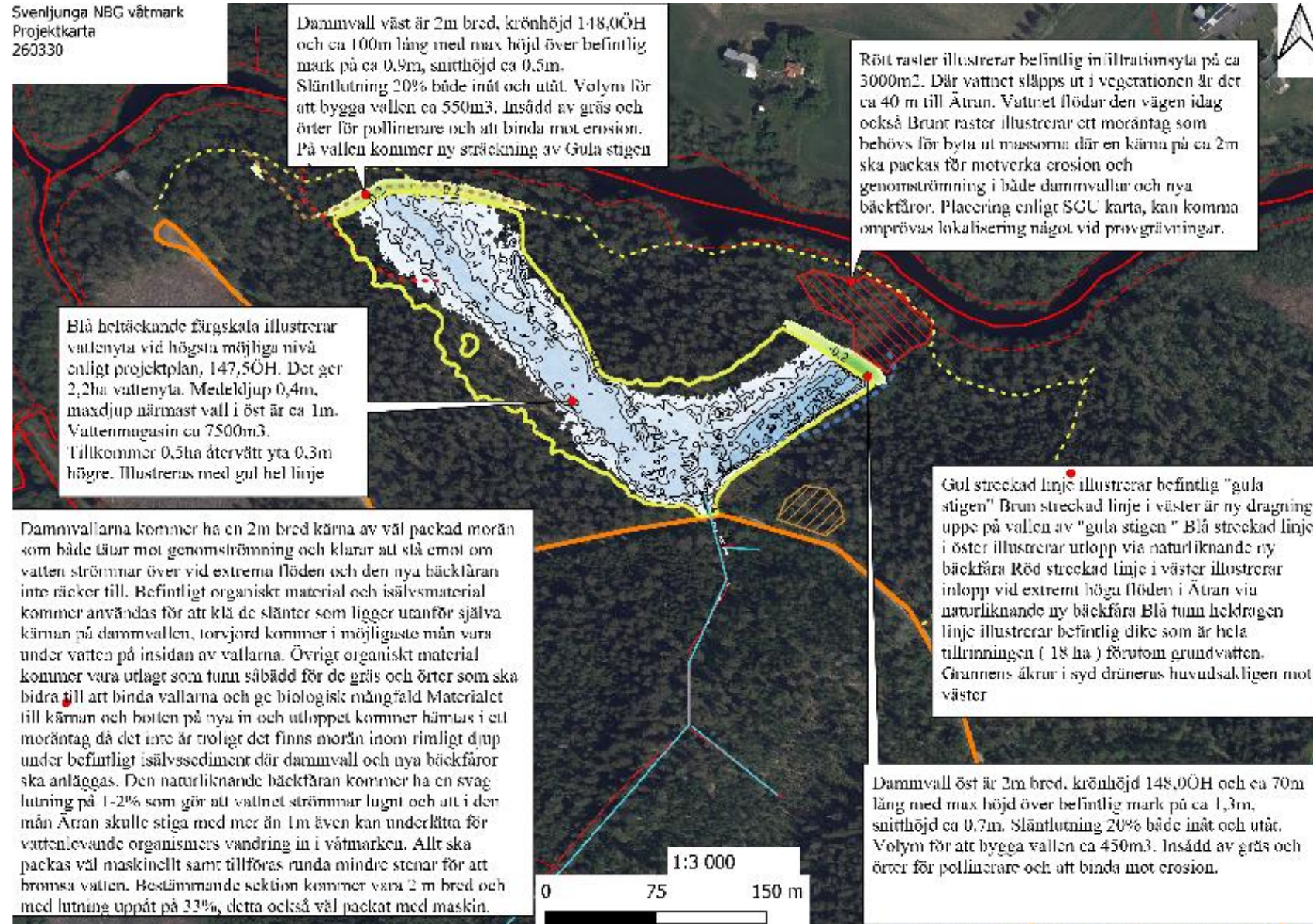
Tillstånd

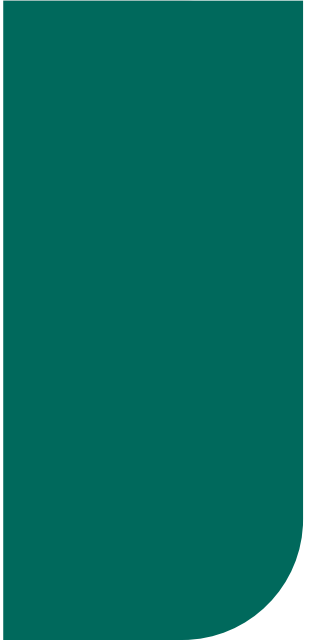
- Anmälan om Vattenverksamhet (Länsstyrelsen)
- Strandskyddsdispens (kommunen)
- Tillstånd vattenskyddsområde (kommunen)
- Avverkningsanmälan (Skogsstyrelsen)
- Samråd Naturvärden (skogsstyrelsen)

Svenljunga NBC våtmark
Projektkarta
260330

Garderoben

Ramona Kiilsgaard, SU

Hanna Hellström, SV

Lisa Ekberg, FFSS

Förstudie – Utredda konceptet med garderob inom sjukhusförvaltning

- Finansierat genom Hållbarhetsstrategin.
- Garderoben innebär att begagnade kläder samlas in och förvaras på sjukhusen, för att sedan delas ut till patienter som inte har egna kläder när de ska hem.
- Syftet med projektet är att ta fram underlag som beskriver hur garderob kan drivas inom en sjukhusverksamhet och utveckla det befintliga konceptet.

Varför ha en garderob på sjukhus?

**Statistik visar att 65 000 patientplagg har lämnat sjukhusen inom ett år i VGR.
Ca 15 000 av dessa lämnades tillbaka till sjukhusen.**

- Sjukhusen i Väster: 6 000 st
- Södra Älvsborgssjukhus: 10 000 st
- Sahlgrenska Universitetessjukhuset: 30 000 st

Fler patienter får en värdig hemgång från sjukhusen.

Garderoben bidrar till minskad ojämlikhet och ökad social inkludering.

Mindre miljöpåverkan.

Minskad användning av kemikalier, bomull, odlingsmark. Mindre föroreningar och minskad klimatpåverkan.

Minskade kostnader.

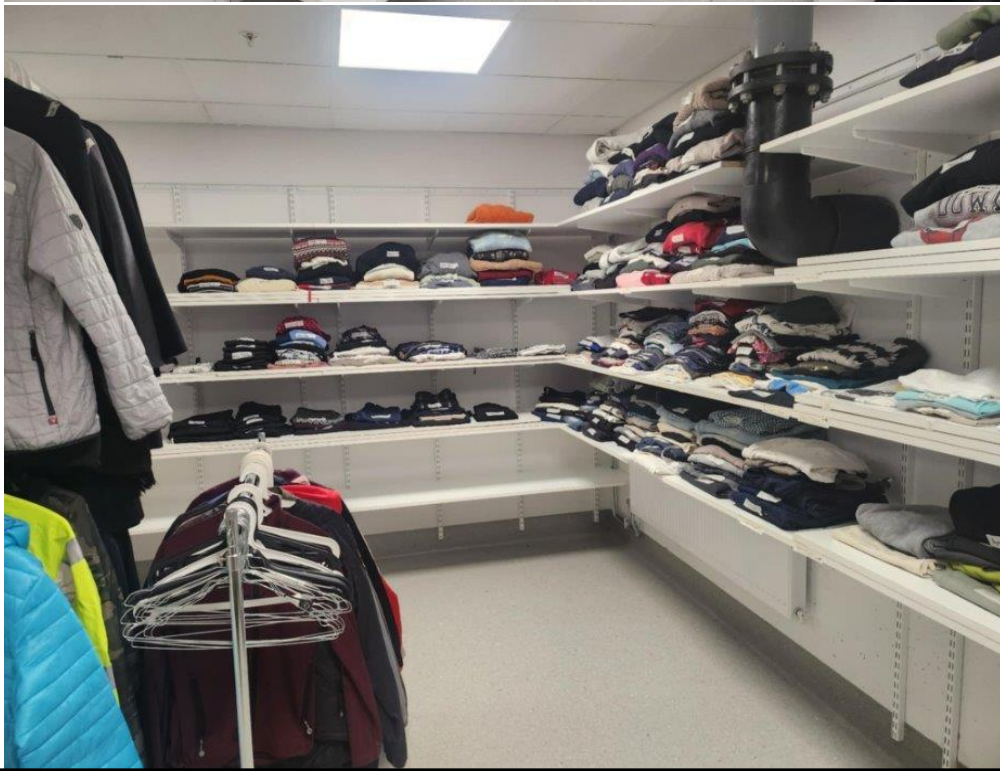
Regionens kostnader för patientkläder är ca 2 000 000 kr varje år.

Garderoben på Sjukhusen i väster

- Startade sommaren 2025
- Syfte: skapa en värdig hemgång för patient
- Minivariant på Alingsås, större på Kungälv
- Personal på sjukhus skänker kläder i dagsläget
- Drivs av miljöenheten
- Mycket positivt i media och SOME

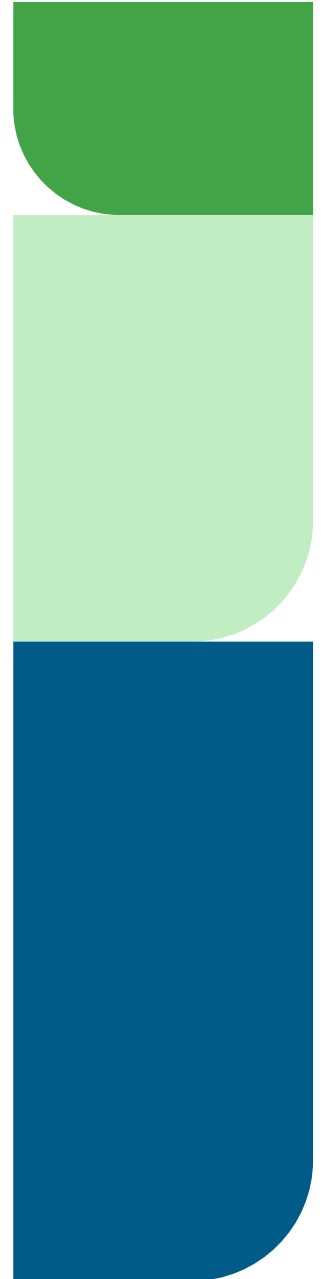

Garderoben på KS

Saker att tänka på

- Hantering av kläderna (mottagning, märkning och uthämtning)
- Sortiment (byxor, t-shirt, tjocktröja, skor, strumpor, övrigt)
- Städning och se till att det är fint
- Vad göra av "överblivna" kläder

App lösning på KS

Garderoben Kungälv

Välj din avdelning

Akutmottagning

Akutmottagning
psykiatri

Avd 2 Kirurgi

Avd 3 Ortopedi

Avd 4 Medicin

Avd 5 Geriatrik

Avd 6 Geriatrik

Avd 7 Medicin

Avd 8 Medicin

Avd 9 Psykiatri

Avd 10 Psykiatri

IVA

Mottagningar

Logga in som Admin

VALD AVDELNING
Avd 3 Ortopedi

Avsluta

Byxa

Dam

Herr

Unisex

Jacka

Dam

Herr

Unisex

Kofta

Dam

Herr

Unisex

Skor

Dam

Herr

Unisex

Strumpor

Dela ut

T-shirt

Dam

Herr

Unisex

Tröja

Dam

Herr

Unisex

Övrigt

Dam

Herr

Unisex

Tröja (Herr)

Välj storlek

XS

(0 st)

S

(2 st)

M

(14 st)

L

(21 st)

XL

(29 st)

XXL

(4 st)

XXXL

(0 st)

Avbryt

Period: 2026-02-02 - 2026-04-24

AVDELNING

Alla avdelningar

PLAGGKATEGORI

Alla plagg

TYP (KÖN)

Alla typer

STORLEK

Alla storlekar

Återställ filter

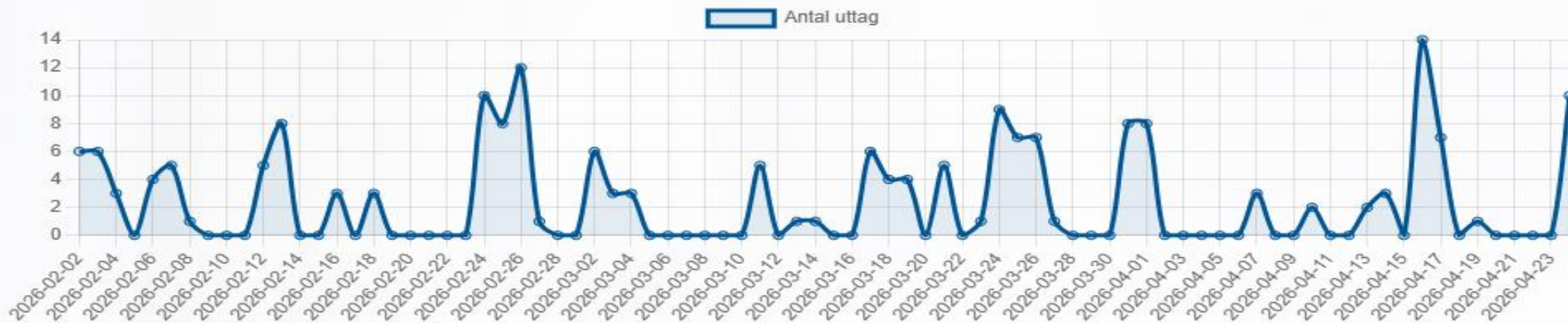
Exportera till Excel

AI Analys

Antal uttag (valt urval)

196st

Utveckling över tid

Topplista (Valt urval)

PLAGG	ANTAL
Byxa (Herr)	43
Byxa (Dam)	28
Strumpor (Unisex)	26
Tröja (Herr)	24
T-shirt (Herr)	17

AI Analys

Ställ frågor om statistiken baserat på dina nuvarande filter.

Sammanfatta perioden

Jämför avdelningar

Mest populära plagg

Vilka specifika plagg och storlekar verkar vara mest populära just nu?

 Fråga AI

Baserat på den tillgängliga datan är de mest populära specifika plaggen och storlekarna:

1. **Strumpor, Unisex, M** (26 uttag)
2. **Byxa, Herr, M** (11 uttag)
3. **Byxa, Herr, XL** (11 uttag)
4. **Byxa, Dam, L** (10 uttag)
5. **Byxa, Herr, L** (10 uttag)

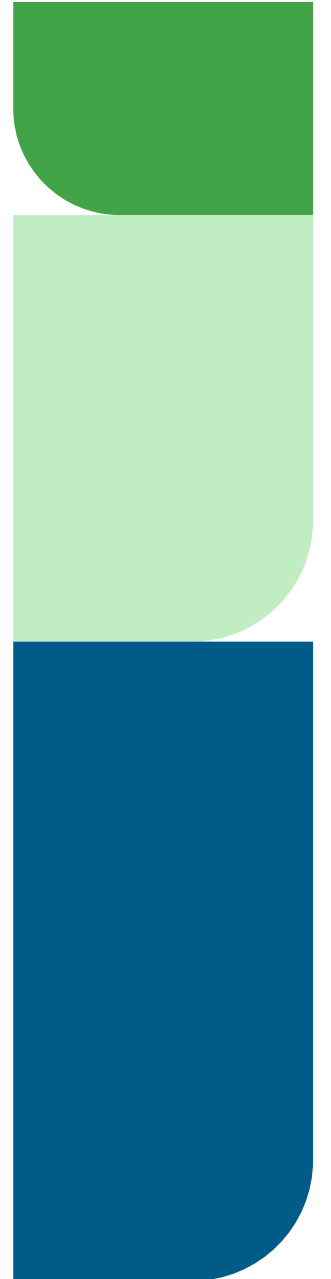
Detta indikerar en särskilt hög efterfrågan på strumpor i storlek M samt ett flertal byxmodeller i olika storlekar för både dam och herr.

Utvärdering av pilotprojektet på Sjukhusen i Väster och Södra Älvsborgs sjukhus

- Utvärderingen färdigställdes januari 2025

Resultat pilotprojekt:

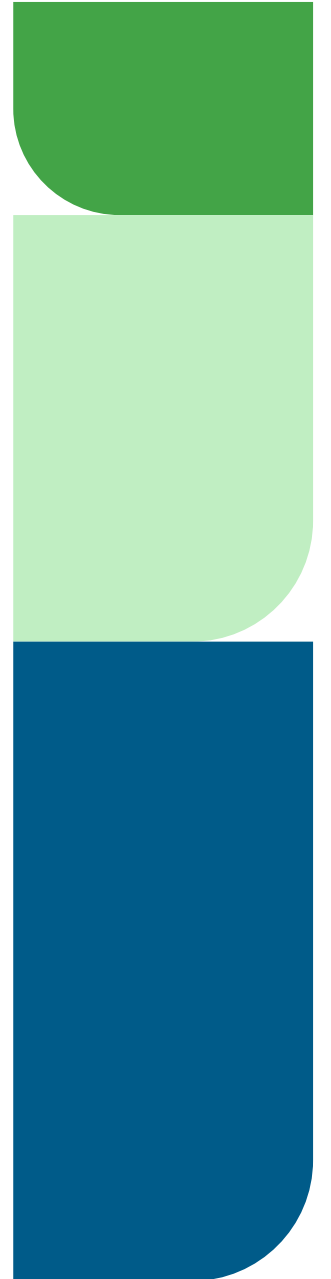
- Positiv publicitet internt och externt
- Uppskattat av verksamheter och patienter
- Hur effektivisera för att arbetsuppgifter ska rymmas inom miljösamordnarens ansvar? Organisation vid uppskalning?

Vad ska projektet lyckas med i år?

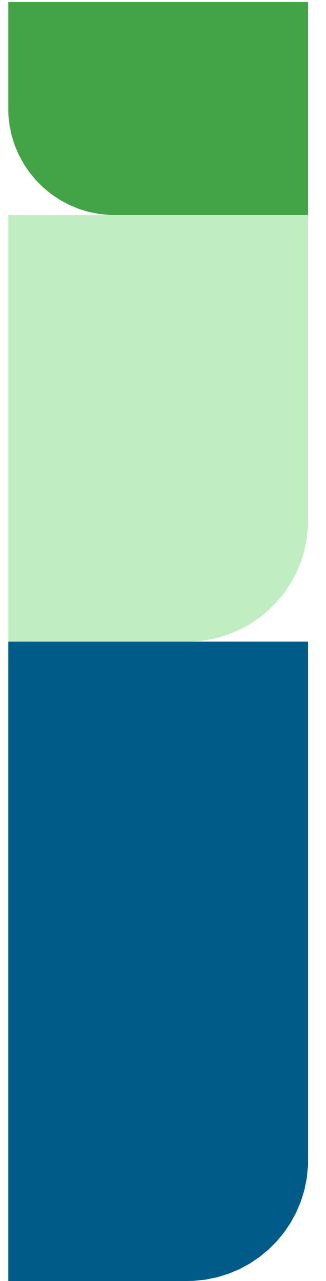
Ta fram underlag gällande:

- Finns lokaler? (SU)
- Hur hålls driften igång? Hur lämnas kläder in och ut på smidigaste sätt? Digital registrering? Digital beställning och leverans av kläder?
- Finns en hygienaspekt att beakta?
- Finns en juridisk aspekt att beakta?
- Samarbete med Stadsmissionen?
- Kostnader för uppstart och drift?

Tack från Garderoben-projektet!

Frågor?

Hållbarhet är integrerat i VGR:s budget och uppföljning

Mål:

Ökad måluppfyllelse för Västra Götalandsregionens hållbarhetsmål

Fokusområde:

Öka Västra Götalandsregionens positiva påverkan på god hälsa, jämlikhet och delaktighet enligt Mål för social hållbarhet 2030

Fokusområde:

Minska Västra Götalandsregionens miljö- och klimatpåverkan enligt Miljömål 2030

LÄNKAR:

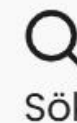
[Västra Götalandsregionens Årsredovisning 2025](#)

[Budget 2025 Västra Götalandsregionen](#)

Klimatkrav i upphandlingar

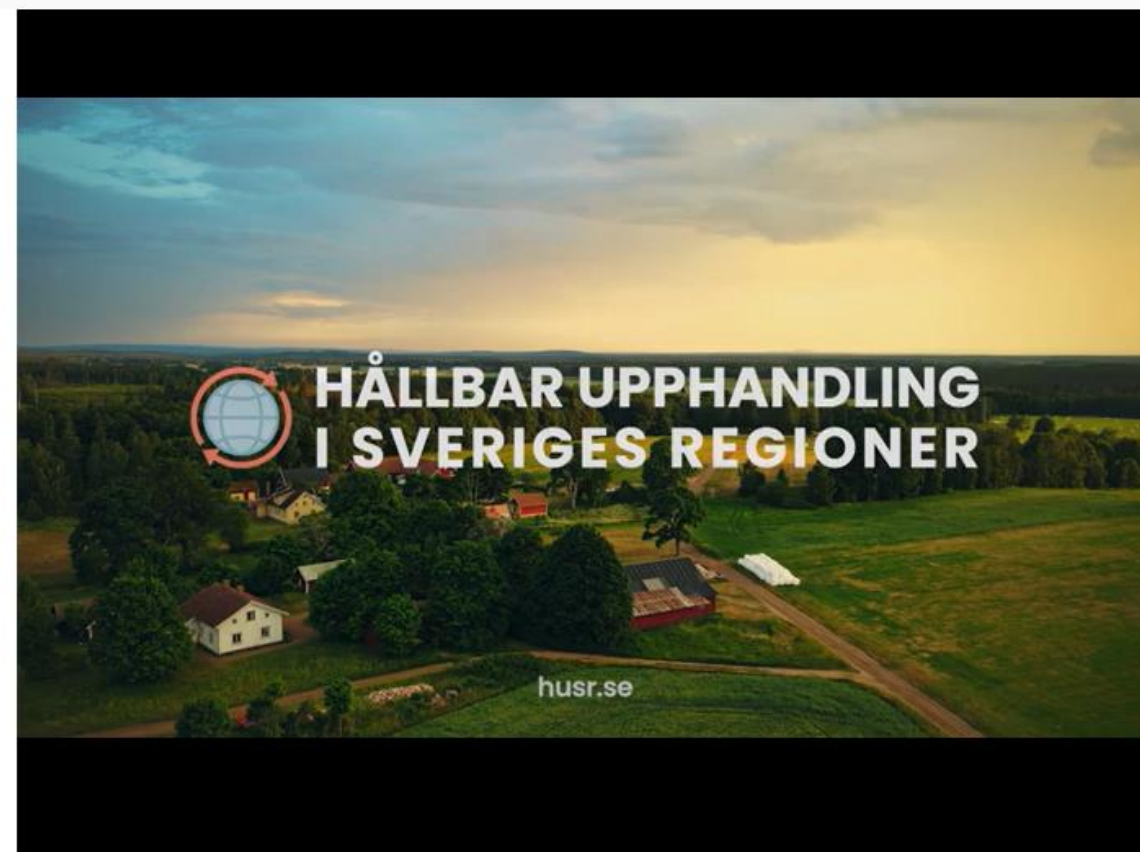
Om oss Nyheter Kontakt

Regionernas samarbete – på två minuter

Sveriges regioner samarbetar för att främja hållbar upphandling. Tillsammans gör vi skillnad. För hållbarhet i sjukvården i Sverige – och för människor och miljö världen runt.

[Start - husr.se](https://husr.se)

Nationellt klimatinitiativ för svensk hälso-, sjukvårds- och life science sektor

Läkartidningen

KLINIK OCH VETENSKAP OPINION KULTUR LÄKARKARRIÄR

NYHETER

Hälso- och sjukvården och life science-sektorn i nytt omfattande samarbete för klimatet

Regioner, organisationer och företag inom hälso- och sjukvårds- och life science-sektorn har ingått i ett nytt nationellt klimatinitiativ. Syftet är att nå »netto noll« i växthusgaser senast år 2045. »Det här är jättestort, och jag hoppas fler regioner hakar på«, säger Daniel Novak, pediatriker, docent och sektionschef i Västra Götalandsregionen, en av regionerna som signerat initiativet.

Daniel Novak, pediatriker, docent och sektionschef från Västra Götalandsregionen.
Foto: Privat

Tillsammans visar vi inom svensk hälso- och sjukvårdssektor vägen mot en hållbar framtid.

Vi åtar oss att genom samverkan minska utsläppen av växthusgaser med ambition att nå netto noll 2045 i hela värdekedjan. För att nå ambitionen minskar var och en sina egna utsläpp genom tidsatta omställningsplaner i linje med Parisavtalet. Var och en av oss bidrar aktivt. Tillsammans bygger vi en resilient, rättvis och resurseffektiv vård.

Genom preventiva åtgärder, tidig upptäckt av sjukdomar och effektiv behandling minskar vi behovet av resurskrävande och klimatpåverkande vård. Vi kombinerar detta med innovationer, cirkulära affärsmodeller och materialflöden. Genom transparens i samarbetet säkerställer vi att vi följer upp och kontinuerligt minskar klimatpåverkan.

Under vårt tydliga nationella ledarskap tar vi med denna ambition tillsammans på oss ledarträjan och stärker Sveriges konkurrenskraft. Vi visar att en klimatneutral hälso- och sjukvårdssektor är möjlig att förverkliga – samtidigt som vi värnar patientsäkerhet, folkhälsa och mänskliga rättigheter.

Signerande parter

Fysisk signering i Stockholm 3 februari 2026

*listan med medverkande parter uppdateras när nya aktörer ansluter sig till initiativet

Stödjande samverkanspartners

Regeringskansliet

Life Science-kontoret

Styrning – Programkontor och arbetsgrupper för action

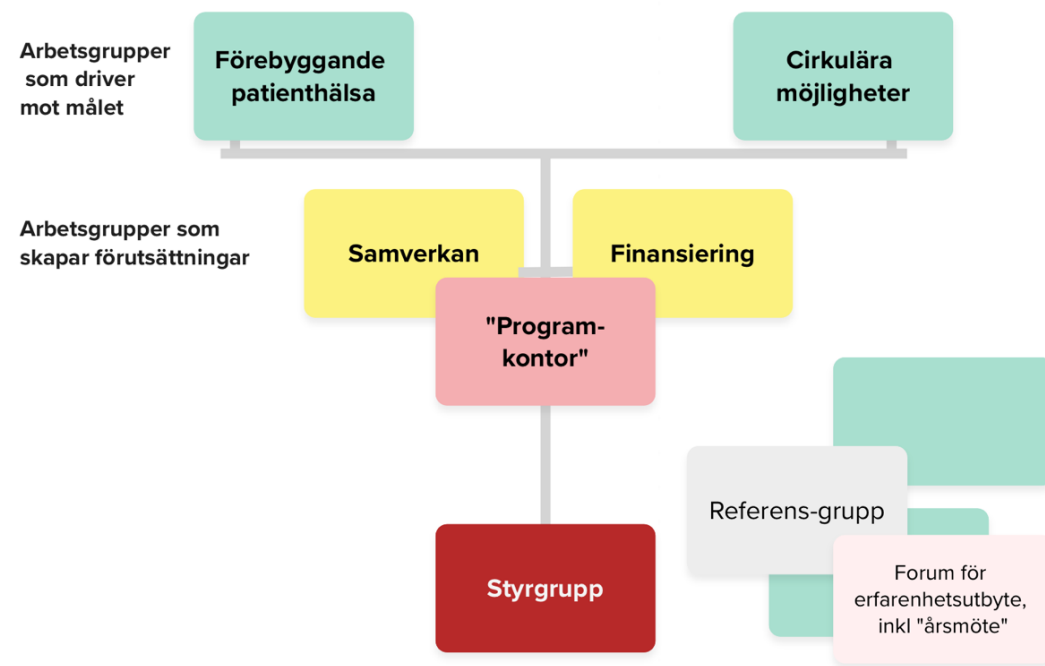
Arbetet drivs för närvarande framåt av ett programkontor i RISE regi, på uppdrag av initiativets parter.

En styrgrupp bestående av regioner, företag och RISE har bildats. Medverkande i styrgruppen är idag Region Stockholm, Västra Götalandsregionen, Novo Nordisk, AstraZeneca, RISE och Wellspect.

Huvudsakligt fokus för programkontoret under våren är att samla och utveckla/initiera arbete inom de två fokusområdena Förebyggande patienthälsa och Cirkulära möjligheter. En annan viktig fråga är onboarding av ytterligare aktörer inom hälso- och sjukvårdssektorn.

Utöver detta är fokus långsiktig finansiering, bygga en gemensam vision, klargöra styrmodellen och arbeta med gemensamma kommunikationsinsatser, bland annat inför Almedalsveckan 2026.

Vår gemensamma ambition

Sverige 2045

Nationell framgång mäts i undvikna diagnoser och friska levnadsår, och dessa mått styr finansiering, ersättningsystem och politiska prioriteringar.

Minst 50 % av life science-sektorns intäkter är kopplade till förebyggd sjukdom, inte till volym av behandling.

PFAS och andra känsliga "substances of concern" används inte i sektorn

Hälften av all vård som fanns 2025 har blivit överflödigt genom hälsa i vardagen, tidig risk-identifiering och egenvård i hemmet.

Vårdens faktiska klimatavtryck har minskat med 80%. Den största effekten kommer från minskat vårdbehov

Sektorn har minskat sin resursanvändning med 90% och nått nettonoll

Bearbetad klustring

Läkemedels-tjänster och förskrivning av läkemedel

Området omfattar åtgärder och behov kopplade till en säkrare och mer hållbar läkemedelsanvändning, särskilt för äldre.

- Apotek och farmaceuter kan agera som centrala aktörer som hjälper patienter att använda sina läkemedel rätt och få större nytta av dem.
- Apoteken kan få ett större ansvar för patientinteraktion, vilket kan bidra till tidig upptäckt av problem och minskat vård- och transportbehov.
- Minska läkemedelsrelaterade hälsoproblem genom t ex. utbildningsmaterial och krav på läkemedelsgenombgångar. Ex minska felanvändning och olämpligt utbyte för att minska patientsäkerhetsrisker och onödig kassation.
- Hållbar och säker läkemedelstillverkning
- Aktivt arbete mot risken för antibiotikaresistens eftersom resistent infektioner leder till längre och fler vårdtillfällen, högre kostnader samt ökat behov av diagnostik och övervakning.

Digitala verktyg och AI

Digitala verktyg och AI för att främja hälsa, förebygga sjukdom och minska klimatpåverkan genom att t ex minska fysiska patientresor och relaterade utsläpp samt öka möjligheterna till egenansvar för hälsa och levnadsvanor.

- Digitala insatser, som friskvård, onlinetjänster och digitala patientstöd, kan användas för att minska behovet av avancerad och energintensiv behandling.
- Digitala preventiva verktyg kan stödja livsstilsförändringar, stärka patientens egenansvar och delvis ersätta fysiska vårdmöten
- AI och digitala lösningar kan användas för att skapa skräddarsydda patientbörningar, analys av röntgenbilder samt för att identifiera riskgrupper och riskmönster tidigt och därmed stärka preventiva insatser, beslutstöd och effektivitet i vårdprocesser.
- Digitala verktyg kan stärka vårdens förmåga att hantera klimatrelaterade hälsorisker som värmeböljor, infektionutbrott och extremväder.
- Förbättring av hälsoplattformar kan användas för att kunna följa förändringar och skilnader i Sverige över tid

Prevention & hälsofrämjande åtgärder

Skifte av fokus från sjukdom till hälsa. Hälsofrämjande och förebyggande insatser görs lättillgängliga och integrerade i vården. Särskild vikt läggs vid levnadsvanor och icke-farmakologiska behandlingsalternativ för att optimera hälsa, minska läkemedelsanvändning och omfattande vårdinsatser.

- Prevention kan ske både på befolkningsnivå och individnivå, bland annat genom utökade hälsofrämjande uppdrag till vårdcentraler i områden med högt vårdbehov samt genom arbete inom primär och sekundär prevention.
- Tidig upptäckt av ohälsa för att minska behovet av mer avancerad och energintensiv sjukvård, bland annat genom att levnadsvanor används som en del av behandling och inför operation.
- Förebygga vårdrelaterade infektioner och komplikationer som uppstår till följd av icke optimal behandling eller avsaknad av preventiva insatser.
- Området behöver stärkas gällande mätmetoder och påvisande av värdet av preventiv vård för att tillhandahålla ett förbättrat beslutsunderlag
- Screening och tidig upptäckt för att bättre identifiera individer med störst nytta av preventiva insatser

Klimatsmart vård och Kliniska Guidelines

Utgångspunkten för området är att vården ska vara både medicinskt effektiv och klimatmässigt hållbar genom att förena kliniska riktlinjer med klimatsmart vård.

- Utgå från kliniska guidelines och rekommendationer från bland annat Läkaresällskapet parat med klimatkunskap
- Använda livscykelanalys (LCA) för att kartlägga och minska CO₂-utsläpp längs hela patientresan.
- Arbeta med "Kloka kliniska val" för att säkerställa rätt behandlingsmetod, minska överanvändning och undvika onödiga eller ineffektiva undersökningar och behandlingar samt vidareutveckla "Kloka kliniska val" till en modell som även explicit inkluderar klimatperspektivet.
- Stärka följsamheten till kliniska riktlinjer för att minska behovet av sjukhusinläggningar.
- Ta lärdom av internationella exempel, särskilt NHS, för att integrera klimatpåverkan i kliniskt beslutsfattande.

Dags att hämta fika!

Sedan:

- Reflektion via Mentimeter →
- Tack för den här gången!

